

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 166. szám — 1940 július 24 szerda — Ára: 12 fillér

Románia már közelesen tárgyalni fog Magyarországgal területi követeléseinek teljesítéséről

vélik bukaresti politikai körökben

Az erdélyi területek egyrészét már hajlandó visszaadni Románia jelentik Bukarestből

A román és bolgár miniszterelnök és külügyminiszter Németországba utazik Bukarestből kérték Hitler vezért és Ribbentrop külügyminisztert, hogy fogadják a román kormányküldötteket a magyar-román vita tárgyában Német részről hozzájárultak a kéréshez és Ribbentrop pénteken fogadja Salzburgban a román küldötteket

Halifax beszédéből német részről azt a következtetést vonják le, hogy a kocka el van vetve és most már a fegyvereké lesz a szó

Tegnap rendkívül figyelemreméltó hírek érkeztek, melyekből azt lehet kiolvasni, hogy küszöbön áll a délkelet-európai kérdés és a Romániával szemben magyar részről fennálló függő kérdések rendezése.

Az első hír Bukarestből érkezett, mely szerint ott hivatalosan közölték, hogy **Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter meghívást kapott Ribbentrop német birodalmi külügyminisztertől, keressék fel pénteken délelőtt Salzburgban.** A román politikusok szerdán este különvonaton utaznak el Bukarestből.

A román kormányférfiak utazásáról a Német Távirati Iroda tegnap a következő jelentést adta ki:

Gigurtu román miniszterelnök és Manoilescu román külügyminiszter a hét folyamán rövid tartózkodásra Németországba érkeznek.

A ROMÁN KIRÁLY KIHALLGATÁSAI

Egy másik bukaresti jelentés szerint román politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a román államférfiak utazását. Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter hétfőn délután érkeztek Bukarestből Manaila fürdőhelyre. Megérkezésük után nyomban **Károly királyhoz siettek kihallgatásra.** A kettős kihallgatás után a király **Hans Otto Roth,** a romániai németek vezető politikusát fogadta. Hans Otto Roth, akinek miniszteri kinevezését is emlegették annak idején, illetve a kormánylistában már szerepelt, de mégsem került be, a kihallgatásról kiadott hivatalos közleményben mint **jogszerinti szenátor szerepel.**

A királyi kihallgatás után **Manoilescu külügyminiszter** hosszan tanácskozott **Bratianu Györggyel,** a volt disszidens liberális párt vezetőjével. A tanácskozással kapcsolatban arról beszélnek, hogy **Bratianu Györgyöt és volt párthíveit is beveszik a nemzet pártjába.** Ezek a hírek nagy feltűnést keltettek, mert **Bratianu György** hangsúlyozatlan franciabarát.

Bukarestben nagy jelentőséget tulajdonítanak annak is, hogy **Gafencu volt külügyminisztert** Románia moszkvai nagykövétévé nevezték ki. Egyes lapok szerint a kinevezés bukaresti diplomáciai körökben igen kedvező benyomást keltett. **Gafencu kinevezését** arra magyarázzák, hogy Románia túltesszi magát a besszarábiai eseményeken és normalizálni óhajtja kapcsolatait Moszkvával. Ennek a munkának elvégzésére az ország egyik legtapasztaltabb külpolitikust kérték fel.

ÖSSZEFÜGGÉSBEN DELKELETEURÓPA ÚJ RENDEZÉSÉVEL...

A belgrádi sajtót élénken foglalkoztatja a román kormányférfiak németországi utazása. A „Politika” és a „Vreme” egybehangzó jelentése szerint a román miniszterelnök és külügyminiszter Ribbentrop vendége lesz a nevezetes salzburgi Fusli kastélyban. A **Vreme értesülése szerint lehet, hogy a meghívás összefüggésben áll a délkelet-európai államok ügyének új rendezésével.**

AZ UTAZÁS ELŐZMÉNYE

Az esti órákban érkezett újabb bukaresti jelentés a román kormányférfiak németországi útjának előzményeiről és a következőket mondja:

A román miniszterelnök és külügyminiszter kérték, hogy **Hitler vezér és kancellár és Ribbentrop külügyminiszter fogadják őket a magyar-román vita tárgyában.** A birodalmi külügyminiszter hozzájárult ahhoz, hogy **f. hó 26-án fogadja a két román államférfit.**

Gigurtu román miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter szerdán este indul Salzburgba, ahova péntek reggel érkeznek meg. A miniszterelnök és külügyminiszter még aznap este visszaindul Bukarestbe. A román államférfiak kíséretében utazik **Fabricius bukaresti német követ is.**

BOLGÁR ÁLLAMFÉRFIK IS NÉMETORSZÁGBA UTAZNAK
Hogy a délkelet-európai kérdések

megoldása van soron, mutatja az is, hogy a bolgár kormányférfiak szintén Németországba utaznak megbeszélésre.

Berlinből jelentik hivatalosan, hogy **Filov bolgár miniszterelnök és Popov bolgár külügyminiszter a hét végén a birodalmi kormány meghívására Németországba utaznak.**

Szófiai jelentés szerint **Filov miniszterelnök az új tirnovói múzeum alapkövetétele alkalmából nagy beszédet mondott.** Ebben a beszédben hosszú idő után először körvonalazta a hivatalos magatartást a bolgár revízióval kapcsolatban. **„A bolgár nemzet húsz évén át tűrte az igazságtalan béke súlyos következményeit de ez a békerendszer szerencsénkre omladozni kezd.**

A bolgár nemzet meg fogja várni azt a pillanatot, amikor jogos kívánságai teljesülnek és Neuilly igazságtalansága eltűnhet. Reméljük, hogy **kívánságaink teljesülését békés eszközökkel, megegyezés útján fogjuk elérni, nem pedig fegyveres erővel.** Ez a külpolitikánk és máris biztosíthatom önöket, hogy ennek a politikának **máris eredményei vannak.**

Popov bolgár külügyminiszter kedden fogadta a szófiai olasz követet és hosszabb megbeszélést folytatott vele. Kézzel a megbeszélés előtt a bolgár külügyminiszter kihallgatáson volt **Boris bolgár királynál.**

ROMÁNIA KÖZELESEN TÁRGYALNI FOG

Az előbbi híreknek érdekes alátétést ad a következő bukaresti távirati jelentés:

Bukarest, júl. 23. (Bud. Tud.) Bukaresti politikai körökben elterjedt hírek szerint **Románia már a legközelebbi napokban tárgyalni fog Magyarországgal területi követeléseinek teljesítéséről.**

Románia békét óhajt nyugati szomszédjával s ezért a számára amugy is nagyrészt értéktelen erdélyi területeknek egyrészét hajlandó Magyarországnak visz-

szadni. Román politikai körök nézete szerint ez egyengetné az utat a Magyarországgal való viszony végleges tisztázásához, sőt az összes függő kérdések megoldása után esetleg barátsági szerződés megkötéséhez. (MTL.)

„A KOCKA EL VAN VETVE”

Hitler vezér és kancellár felhívására tudvalevően elutasító választ adott Halifax angol külügyminiszter.

Most berlini mértékadó helyről a következőket közlik:

— A kocka el van vetve, német politikai körök ezt a végső következtetést vonják le Halifax külügyminiszter hétfői rádióbeszédéből. Az a véleményünk, hangsúlyozzák politikai körökben, hogy az angol külügyminiszter beszéde végleges tagadó válasz a Führer beszédére. A Führer világos szavai és bejelentései felől német részről nincs mit vitakozni. Német részről megállapítják, hogy Halifax külügyminiszter által az angol kormány, valamint az egész angol nép német mondott. Erre a nemre esupán egyetlen választ lehet adni és ez a válasz sem írás, sem szó.

„Elérkezett a döntés”, „Anglia döntött sorsáról” és hasonló címek alatt ismertetik a német lapok Halifax lord brit külügyminiszter hétfői beszédét. Hangsúlyozzák, hogy Halifax kijelentései Hitler Adolfnak a józan észhez intézett felhívása visszautasítását jelenti.

A Börsenzeitung azt írja, hogy Angli, visszautasította Németország békeajánlatát. A Hamburger Fremdenblatt hangsúlyozza, hogy a brit kormány döntése gyorsan véget vet annak a lehetőségnek, hogy mint a Führer óhajtotta, a józan ész felülkerekedjék. Most a fegyvereké a szó. A német kard éle ámulatba fogja ejteni Nagybritanniát. A támadás időpontjáról a Führer határoz.

A Stefani iroda diplomáciai szerkesztője rámutat arra, hogy a Hitler beszédére adott angol hivatalos válasz után már csak eslekedni lehet. A győztesek már nem

lehetnek nagylelkűek a régi Anglia megmentésében. A kocka el van vetve. Ha Anglia az új Európa ellen támad, a régi Anglia elvész. Ez a történelem végzettszerűsége.

AZ OLASZ SAJTÓ

élesen bírálja Halifax angol külügyminiszter rádióbeszédét. A Tribuna ezeket írja:

„Halifax nem mond igazat, amikor azt állítja, hogy az európai népek Anglia győzelmét óhajtják. Halifax a következő országokhoz intézte szavait: Lengyelországhoz, amelyet Anglia már a háború alatt magára hagyott, Finnországhoz, az angolok által bombázott Hollandiához, Norvégiához, Belgiumhoz és Franciaországhoz, melynek áldozatahozataláért ágyúgolyókkal fizetett. Európa népei, — folytatja a lap — nem imádkoznak Anglia győzelméért, hanem sokkal inkább azért, hogy törjék össze örökre az angol uralmat, amely vérbeporította Európát és lábbal taposta az emberi és isteni igazság valamennyi eszméjét.”

BENES

UJRA „TEVÉKENYKEDIK”

Churchill angol miniszterelnök az angol alsóházban bejelentette, hogy „az angol kormány elismerte az ideiglenesen újjáalakított csehszlovák kormányt.” Ez a kormány tovább folytatja játékait és már le is tette az esküt Londonban Benes előtt.

Benesék azt hiszik nagy botorul, hogy ami huszonegyhárom évvel eselőtt sikerült, most is menni fog. Azonban most más világ jár és a légüres térben mozgó új csehszlovák kormány egész biztosan csak fikeió marad, annál is inkább, mert ugyanazok a kompromittált személyiségek foglalnak benne helyet, akik a közelmúltban már alaposan leszereltek és megrakodva cseh aranyakkal, fejvesztetten menekültek el országukból.

KIÉLESEDETT A HELYZET SZIRIÁBAN

A római Tribuna istanbuli jelentése szerint ottani politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy Szíriában az angolok és franciák között ellenségeskedésre kerülni sor. Szíriai francia repülőtéppontok felett szombaton ismét angol gépek jelentek meg. Az összetűzés kitörését bármely percre várják. Mittelhauser tábornok, akit annak idején Weygand tábornok utódjává a közelkeleti francia haderők parancsnokává neveztek ki, kettős jatkot folytatott és titokban szabotálta Pétain tábornagnak a hadsereg leszerelésére vonatkozó parancsát. Mittelhauser Palesztinába szökött. A palesztinai angol haderők parancsnoka jegyzékelt adott át a Szíriába időközben kinevezett Marday tábornoknak, melyben a Szíriában levő 300 francia repülőgép átadását követeli. M. után a jegyzékre a franciák elutasító választ adtak, az angolok többször bombázták a szíriai francia repülőtereket. Marday tábornok közölte az angolokkal, hogyha nem szünteti meg a támadásokat, a francia csapatok támadni fogja az Aleppóban állomásozó angolokat. — Az angolok légitámadásaikat megismélték a francia támpontok ellen. Istanbulban azzal számolnak, hogy az ellenségeskedések bármely pillanatban megkezdődnek.

Vígyszínház mozgó

Rendkívül ötletes, zenés vígjáték:

Mesebeli herceg

A főszerepben LILIAN KARVELY
Frisz híradók. Előadások: 5, 7, 9.

Béke propagandistákat fogtak el Angliában

Az angliai Leedsben letartóztattak két diákot, akik Hitler beszédének teljes szövegét tartalmazó röplapot osztogattak. A röplapokat, amelyeket egy eddig még ismeretlen angol nyomda

állított elő, igen nagy példányszámban postán küldték szét, vagy pedig, mint ujságot terjesztették sok angol ipari városban.

A románok megszüntetik a rekvirálásokat a németekkel szemben

A romániai német lakos ságot fegyverrel látják el

Temesvár, július 23. A bánügyi német lapok értesítik olvasóikat, hogy a romániai német népközüség vezetői és a román kormány között megállapodás jött létre, amelynek értelmében

a további rekvirálásokat a németekkel szemben megszüntetik és a romániai német lakosságot is, akár csak a román, fegyverrel látják el. (MTI)

Csehszlovák kormány Londonban

London, július 23. (Reuter) Churchill miniszterelnök az alsóházban bejelentette, hogy az angol kormány július hó 21-én elismerte az ideiglenesen újjáalakított csehszlovák kormányt.

London, július 23. (Reuter) A Reuter Iroda diplomácia munkatársa londoni csehszlovák körökből úgy értesül, hogy

az ideiglenes csehszlovák kormány tagjai kedden letették az esküt Benes előtt. A kormány tagjai között van Jan Massaryk, volt londoni követ, Ossus ki húsz éven át volt párisi követ és Rudolf Wieszt vezéreztredes, akit a múlt évben neveztek ki a „független szlovákiai” hadsereg főfelügyelőjévé. (MTI)

Nagy adóemelések Angliában

London, július 23. (Reuter) Kingsley Wood a pótköltségvetés betérjesztésekor többek között a következőket mondotta. Áprilisban bejelentették, hogy a hadügyi kiadások a folyó évben keréken 2 milliárd font sterlinget tesznek ki. Könyven meg lehet azonban, hogy az összes nemzetvédelmi kiadások elérik a 3467 milliót. Az összeg fedezéséhez a brit birodalom tengerentúli tartományai is hozzájárulnak.

behozatalát jelentette be. Az örökösödési adók bizonyos esetekben elérik az 55 százalékot. Ezentúl a jövedelmi adót hetenként, illetve havonként vonják le a munkások és tisztviselők fizetéséből. Felemelik a sörfogyasztási adót, a dohány és borok behozatali vámját. Újabb adóval sújtják a színházi és mozgófényképszínházi előadásokat. Vásárlási adókat is bevezetnek. Mint a hadviselés tén, a pénzügyekben is eltökélt szándékunk továbbmenni azon az úton, amely a győzelemhez vezet, mondotta. (MTI)

A miniszter ezután bejelentette, hogy drákól rendszabályokkal csökkentik a személyi kiadásokat. Ezután újabb adók

Az USA terve a gyarmatokkal

Lisszabon, július 23. (Német TI) Itteni gazdasági körök nagy figyelemmel kísérik az Egyesült Államok azt a törekvését, amely a panamerikai gazdasági intézkedések útján az USA védnöksége alá kívánja helyezni az angol-francia és belga gyarmatokat, valamint Délamerikát.

vartalan árucere forgalmuk fenntartásához.

Hull havannai propaganda-beszédét kellellenül fogadták, minthogy abból nyilvánvalóan kitétnék az Egyesült Államok célkitűzéseit, a délamerikai gazdasági élettel szemben. Biztosra veszik azonban, hogy a délamerikai államok nem engedik gazdasági függetlenségüket politikai függésekkel megcsontítani, mert rendkívül nagy érdekel fűződik a kontinentális európai vezetők gazdasági hatalmaival való za-

Washington, július 23. (Stefani) Bullitt nagykövet Roosevelt után utazott a Hyde-parkba, hogy folytassa megbeszéléseit a franciaországi helyzetről. E megbeszélések elsősorban az amerikai főmmbel és az amerikai földrészen levő francia és holland birtokok mandátumának esetleges átvételével vannak összefüggésben. Az amerikai földrészen levő európai birtokok mandátumának átvételével kapcsolatosan azt várják, hogy Európában visszahatás támadjon. Hull külügyminiszternek a havannai értekezleten tett javaslatát még azok az amerikai lapok is hűvösen fogadták, amelyek hangsúlyozták, hogy Argentína hőles bejelentést tett. (MTI)

Angol légitámadások asszonyok és gyermekek ellen

Berlin, július 23. (Német TI) A keddi német lapok vezető helyen foglalkoznak azzal a hírral, hogy az angol légitörő a Führer legutóbbi beszéde után fokozta a nem-katonai célok elleni támadásait. E támadások során sok asszony és gyermek vesztette életét. A lapok éleshangú megjegyzésekben állítják pellengérré. „Churchill válaszáat.”

milyenek az angol légitörő kilátásai a mindig győzelmes német repülőrajokkal szemben! Mintha nem lenne hajlandó minden német katona és nem-katona, férfi és női mindenkor meghozni a legvégső áldozatot a Vezérért és a népért. Azok a londoniak, akik azt hiszik, hogy egy győzelmében biztos és mégis hékére kész ellenfél emberiségére embertelen módon lehet válaszolni, tudják meg, hogy átokfutásukban saját kérésükbe dőlnek. (MTI)

A Berliner Börsenzeitung ezzel kapcsolatban így ír: Eddig a királyi légi haderőnek az volt a szokása, hogy a veszélyes katonai célokot elkerülte, s helyett lakóházakat, tábori kórházakat vagy mentő repülőgépeket árasztott el golyózáporral. Ez a szokás most már valóságos rendszerré vált. Ez annál kétségtelesebb, mert az elmúlt éjszakákon a telehold világában a látási viszonyok igen jók voltak, másfelől az angol repülő világitóbombákat is használtak. Polgári célpontokat kerestek, német asszonyokat és gyermekeket akartak ölni. E támadások célja állászat.

Azt remélik, hogy a német népet tetszerű gyilkos merényletükkel meg tudják punitani és el tudják vele hitetni, hogy ezek az éjszakai bombatámadások az angolok erejét bizonyítják. Mintha nem tudná minden német, hogyan áll Anglia katonai szempontból.

A francia pénzügyminiszter a bankok és a tőzsde visszatérnek a fővárosba

Genf, július 23. Mint a Petit Deuphinois szerint tudni véli, Bouthillier francia pénzügyminiszter a közeli napokban visszatér Párisba és ott rendezkedik be. Állítólag megtették az előkészületeket, hogy a nagy pénzügyi intézmények, pl. bankok, a tőzsde, stb. ismét visszatérjenek Párisba. Ugyancsak a lap értesülése szerint a közlekedésügyi minisztérium főtitkára szintén Párisba utazik. Elkísérik a központi igazgatás vezetői is és ezennél Párisban látják el hivatalukat.

Katonai kiképzés Amerikában

Washington, július 23. A szenátus hadügyi bizottsága kedden elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely az Egyesült Államokban bevezeti a kötelező katonai kiképzést. A törvényjavaslat 42 millió 16—64 éves férfi lajstromozását mondta ki. Ugy tervezik, hogy a törvényjavaslat a jövő héten kerül a szenátus elé.

Az új japán kormány programja

Tokió, július 23. Konoye miniszterelnök az ujságíróknak adott nyilatkozatában ismertette a japán bel- és külpolitika irányelveit. A Domei iroda szerint 3 pontot emelt ki:

1. Az új politikai szervezet felállítását, 2. a nemzetvédelem megerősítését, 3. a Németországgal, Olaszországgal, Angliával, Egyesült Államokkal és a Szovjetországgal való viszony újajrendezését.

Románia visszhiavja londoni követét

Bukarestből jelentik a Stefani irodának: A román kormány elhatározta, hogy visszahívja londoni követét.

Az amerikai flotta titkos hadgyakorlatra indul

Honolulu, július 23. Az amerikai hadihajóhad egységei kifutottak Honoluluból, hogy a nyílt tengeren titkos hadgyakorlatot tartanak. Híre jár, hogy egyes hajók a csendesóceáni Karácsony-szigetekre mennek, amelyeken az Egyesült Államok és Anglia kormány, közösen gyakorolja a hatalmat.

Churchill meg akarja változtatni Anglia alkotmányát

Páris, július 23. Churchill meg akarja változtatni Anglia alkotmányát, — jelenti a „Paris Soir” Londonból. — Az angol miniszterelnök a szükséges előkészületeket már meg is tette.

Agibraltári erőd helyzete

Gibraltár, július 23. Lallneal jelentés szerint Gibraltár fölött hétfőn délelőn 11 óra 10 perckor és 14 óra 30 perckor ismeretlen repülőgépek repültek el. Az angol léghárító tüzérség heves tüzelésbe kezdett. Bombákat nem dobtak le.

Tanger, július 23. (Stefani): Hétfőn is hatalmas ágyúdörgés hallatszott Gibraltár irányából. Részletek még nem ismeretesek. Tény, hogy ismeretlen repülőgépek szálltak el naponta Gibraltár felett és sűrűn dobtak le bombákat a fegyvertár környékére.

A hatóságok igen szigorúan utasították a polgári lakosságot, hogy a legközelebbi időn belül hagyja el Gibraltárt. Tangerben igen sok a menekült; a hétfői nap folyamán tömegesen érkeztek az asszonyok és gyermekek. Mintegy kétezer menekült egybehangzóan azt mondja, hogy az erőd helyzete nagyon siralmas s a hatóságok teljesen elvesztették a fejüket. Az olasz bombák nagy károkat okoznak.

Bullitt Páris átadásáról

Lisszabon, július 23. (Stefani) Elutazása előtt Bullitt nyilatkozatot tett a Diario de Noticias tudósítója előtt.

— A francia kormány — mondotta többi között Bullitt — Páris elhagyása előtt felkért engem, hogy lépjek érintkezésbe a német főparancsnoksággal és eszközöljem ki, hogy a francia főváros megszállása vérontás nélkül történjen. A megbízás teljesítése igen könnyű volt, mert hasonló óhajással találkoztam a német főparancsnokság részéről is. Minden a legkisebb zavaró esemény nélkül folyt le.

A képviselőház szünet előtt, izgalmas ülése

A belügyminiszter nyilatkozott a keddi esti nyilas tüntetésről. — Tudomásul vették Hubay Kálmán és Vágó Pál mandátumának megszűnését. — Szeptember 6-ig szünetet tart a Ház.

Budapest, július 23. Nagy érdeklődés előzte meg a képviselőház keddi ülését. A képviselők nagyszámúban jelentek meg. Híre járt, hogy a nyilas képviselők mentelmi bejelentésre készülnek. Megelőző nap a parlament épülete előtt tüntetést rendeztek egyes nyilas csoportok, melyeket a rendőrség szétosztott. Egy-két nyilas képviselőnek ezen közben vitája támadt a rendőrökkel.

A rendőrség megelőző napi tapasztalatokon okulva erős készültséggel vonult fel az országgyűlés épülete elé.

Tasnádi Nagy András elnök negyed 1-kor nyitotta meg a képviselőház ülését. A padsorok szinte teljesen megteltek. A nyilas képviselők közül ezuttal már hiányzott Hubay Kálmán és Vágó Pál. A kormány részéről Teleki Pál gróf miniszterelnök, Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter és Radocsay László igazságügyminiszter jelentek meg.

AZ ÖSSZEFÉRHETELTELENSÉGI ÍTELETT BEJELENTESE

Tasnádi Nagy András elnök ezután bejelentette, hogy Hubay Kálmán és Vágó Pál ügyében az összeférhetetlenségi ítélőbizottság tegnap meghozta ítéletét. Felszólítására Megay Károly jegyző felolvasta az ítélőbizottság ítéletéről szóló jegyzőkönyvet, amelynek értelmében a Teleki Pál gróf országgyűlési képviselő és K. Pethes László jászapáti lakos által az 1938. évi XIX. t. c. 167. paragrafusa értelmében az ítélőbizottság a következőképpen ítélt:

Hubay Kálmán és Vágó Pál ügyében arra a feltett kérdésre, fennforog-e esetükben az összeférhetetlenség, az ítélőbizottság 11 szavazattal 1 ellenében az összeférhetetlenséget kimondta. Ennek következtében a házszabályok 99. §-a 6. bekezdése szerint Hubay Kálmán és Vágó Pál képviselői megbízatását megszüntetnek nyilvánította ki. Az ítéletet — mint a jegyzőkönyv szövege mondja — nyomban kihirdették és az érdekeltekkel közölték.

A bejelentést a Ház tudomásul vette. Közölte az elnök, hogy ennek értelmében a budapesti környeki, valamint a Budapest III. déli kerületi megüresedett mandátumok betöltésére, illetőleg a soron következő képviselők behívása érdekében megkeresi a belügyminisztert.

KÁRPÁTALJA ÖNKORMÁNYZATÁRÓL SZÓLÓ JAVASLAT BETERJESZTÉSE

Teleki miniszterelnök betérjesztette ezután a kárpátaljai vajdaságról és annak önkormányzatáról szóló javaslatot.

A nyilasok oldaláról zajos közbeszólások hangzottak el. A nagy hangzavarban nem lehet érteni a szavakat.

Tasnádi Nagy András elnök Gál Csabát kétszer rendreutasította, majd miután Gál Csaba folytatta közbeszólásait, a mentelmi bizottság elé utasította.

A törvényjavaslat betérjesztése után gróf Teleki Pál miniszterelnököt a kormánypárti oldalon lelkesen eljeneztek, miközben a nyilasok padokat csapkodtak. Lill János nyilasképviselőt az elnök háromszor is rendreutasította és a mentelmi bizottság elé utalta.

Miután a zaj elült, Radocsay László igazságügyminiszter terjesztett a Ház elé törvényjavaslatot a nemzetiségi érület büntetőjogi védelméről.

„NYILASOK SÉTALTAK A DUNAPARTON“

Kovarcz Emil nyilasképviselő jelentette be mentelmi jogának megsértését.

— Vasárnap délután — kezdte beszédét Kovarcz — mi nemzeti szocialisták megbeszéltek, hogy a Dunaparton fogunk sétálni. (Nagy zaj támad a Ház minden oldalán. Kovarcz csak jó idő elteltével tudja folytatni beszédét. Mikor a zaj elült, a kormánypárt felé fordulva így folytatja:) Keresztény magyarok vagyunk és nekünk is szabad sétálni, nemcsak a zsidóknak! (Óriási derülttség.) Az őrségváltás meg fog történni nemcsak az Edöméréknél és Aladároknál, hanem a Dunaparton is. (Ujabb zaj támad, a szónok szavait alig lehet hallani.) Igenis, a rendet maga a rendőrség borította fel! — fejezte be beszédét nagy derülttség közben Kovarcz Emil, akinek bejelentését az elnök a mentelmi bizottsághoz teszi át.

Az elnöki bejelentés után a nyilasoknál újra nagy zaj támad, mire az elnök Paczolay nyilas képviselőt rendreutasítja.

A BELÜGYMINISZTER A TÜNTETŐKRŐL

Ezután Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter állott fel szólásra és a következőket mondotta:

— Kovarcz képviselő úr bejelentette mentelmi jogának megsértését és a rendőrséget azzal vádolta meg, hogy az uccán nyugodtan sétáló embereket molesztált, rendőri eljárás alá helyezte.

A belügyminiszter szavaira a nyilasok akkora lármát csaptak, hogy a belügyminiszter percekig keresztül nem tudta folytatni beszédét. Tasnádi Nagy András elnök sorra rendreutasította a zajongó nyilas képviselőket, míg valahogy sikerült a rendet helyreállítani.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter: Tegnap és tegnapelőtt tényleg voltak tüntetések a főváros különböző részein, úgy hogy a rendőrség kénytelen volt közbelépni.

— Hogyha azután ezekben a tumultusokban képviselők is résztvettek és velük olyan történt, ami a mentelmi jogba ütközik, azt végtelenül sajnálom. (Nagy zaj és lármák a nyilasoknál.) Ne keveredjenek olyan társaságba...

A belügyminiszter tovább nem tudta folytatni beszédét a fülsiketítő zajban. Szavait a nyilasok közbeszólások özönével fogadták.

— Mit követtek el?! Mit csináltak?! Miért állították elő őket? Milyen kihágást követtek el?

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a nyilasok közbeszólásözönére hosszú listát vesz elő s a következőket mondotta:

A 21-én előállított személyek közül büntetve voltak 53-an és pedig lopásért 10, csalásért 5 személy, közveszélyes munkakerülésért 1, koldulásért 1, rágalmazásért 1. De szerepeltek közöttük olyan egyének is, akik rablásért, hatósági közeg elleni erőszakért, bűnpártolásért, súlyos testisértésért s egyéb büncselekményekért ítéltettek el.

— A 22-én előállított személyek közül sokan voltak olyanok, akiket az állami és társadalmi rend elleni büntetést, sikkasztásért, magánosok elleni erőszakért, magánlakásért, csavargásért, súlyos testi sértésért, közveszélyes munkakerülésért, sőt egyet gyilkosságért ítélték el.

Befejezésül a belügyminiszter a következőket mondotta:

— A listát csak azért olvastam

fel, mert én nem állítom ugyan, hogy ezek a nyilaskeresztes párt tagjai, de állítom, hogy ezeket az embereket állították elő uccai rendzavarásokért és zavargásokért.

LEGKÖZELEBBI ÜLÉS SZEPTEMBER 6-ÁN

A belügyminiszter beszéde után Tasnádi Nagy András napirendi indítványt tett. Javasolta, hogy legközelebbi ülését szeptember 6-án tartsa a képviselőház. Egyben bejelentette, hogy két napirendi indítvány érkezett. Tauffer Gábor és Budinszky László nyilas képviselők azt javasolták, hogy legközelebbi ülését 24-én tartsa a Ház.

Tauffer Gábor napirendi javaslata indoklásában támadta a miniszterelnököt. Budinszky Lászlót az elnök már első szavainál figyelmeztette. A nyilas képviselő az elnök gyakori figyelmeztetései közben beszélt Zeöld ügyéről.

Miközben Budinszky a rendőrök magatartásáról beszélt, Gruber Lajos a kormánypárt felháborodása közben odakiáltott a belügyminiszternek:

— Ilyen emberei vannak magának!

Budinszky azzal fejezi be beszédét a Ház zajongása közben, hogy elítéli a forradalmi megmozdulásokat, de az embereket belekényserítik ilyesmibe. Az elnök figyelmezteti a szónokot, hogy ilyen kijelentésektől tartózkodjék.

Teleki Pál gróf miniszterelnök fejét csóválja Budinszky felé s megjegyzi:

— Egy képviselő hogy beszélhet ilyen badarságokat?

A Ház ezután az elnök napirendi javaslatát fogadta el.

A BEVONULTAK MEGSEGÍTÉSE

Tatár Imrének a hadbavonult mezőgazdasági munkásság kenyeri-üzletszolgálatának biztosításáról mondott interpellációjára gróf Teleki Pál miniszterelnök válaszolt. Kijelentette, hogy a hazabocsátások fokozatosan történtek, különböző katonai és gazdasági okokból.

Német harci repülők támadása angol kikötők és repülőterek ellen

Berlin, július 23. A véderő főparancsnokság közli:

Egyik kis tengeraltjárónk erősen biztosított hajókisérőből tizennyolcezer tonnányi ellenséges kereskedelmi hajóteret lőtt ki és süllyesztett el.

A légi haderő Anglia és Skócia felett felderítő repüléseket végzett. Harci repülőköteleknek július 22-én és 23-ára virradó éjjel megtámadták az ellenség kikötőberendezéseit, repülőtereit, valamint a légelhárító tüzérség és a fényező osztagok állását Bombatámadást intéztek elsősorban a pembrokei kikötő köljáratjait ellen, azonkívül Chatam, Sheerness, Edinborough és Aberdeen kikötője, továbbá Portsmouth környékén és a Bristol-csatorna mentén fekvő repülőterek ellen.

A La-Manche csatornában és Anglia keleti partján bombatalálattal megrognáltak három kereskedelmi hajót.

Ellenséges repülőgépek a július 23-ra virradó éjszaka is folytatták Észak és Nyugat-Németországban nem katonai célpontok elleni támadásukat. A támadás során egy faluban a templom és néhány ház megrongálódott. A légelhárító tüzérség lelőtt egy ellenséges repülőgépet. Egy német repülőgép eltűnt.

Mint utólag kiderült a Wilhelmshafen ellen július 21-ére virradó éjjel intézett támadás alkalmával további két ellenséges repülőgépet lelőttek. Ezzel a haditengerészet légelhárító tüzérsége által e támadás alkalmával a lelőtt ellenséges repülőgépek száma hatra emelkedett. (MTL.)

Olasz légitámadások az egyiptomi határ mentén

Valahol Olaszországban, július 23. Az olasz főhadiszállás 44. közleménye:

Észak-Afrikában eredményes légi bombatámadásokat intéztünk az egyiptomi határ mentén Marsa Matru és Sidi Baran környéke ellen. Valamennyi re-

pülőgépünk visszatért támaszpontjára.

Kelet-Afrikában légierőnk ismételt eredményesen bombázta Wajirt. Az ellenség bombázta Diredaudát, de károkat nem okozott. Egy bensülött életét vesztette.

A magyar-német konzuli egyezmény aláírása

Budapest, július 23. Dr Szondy Viktor miniszteri osztályfőnök és dr Krivátsi Szüts Lajos miniszteri tanácsos tegnap Berlinben aláírták a német birodalommal kötött konzuli egyezményt. Magyarország eddig a német birodalommal nem volt ilyen egyezménye. A konzuli jogviszonyok rendezése nagymértékben megkönnyíti a magyar állampolgárok védelmét, va-

lamint a gazdasági és tengerhajózási kapcsolatok kimélyítését.

Elsüllyedt görög hajó

Fokváros, július 23. (Reuter) Egy angol hajó kedden partra tette az Adamas görög hajó kapitányát és 24 főnyi legénységét. A görög teherhajót egy tengeraltjáró süllyesztette el, amikor úban volt Las Palmas felé. A hajótörtek négy napig bánykolódtak a tengeren.

Esti Magyarország

A legkésőbbben megjelenő délutáni lap, tökéletes, mert felöleli a nap összes eseményeit!

**Ballon-
kabátok
Nyári
ruhák**
különleges kivitelben

Rózsa
női divat kft.

Különvonatok az aratási szabadságról bevonulók részére

Július 25-én esütörtökön, 26-án pénteken és 27-én szombaton, az aratási szabadságról bevonulók részére az alábbi aratási vonatok indulnak a következő állomásokról, és pedig:

Szombathelyről—Debrecenbe: Ceglédre 5.40 órakor, Szolnokra 7.20 órakor, Püspökladányból indul 10.25 órakor, Debrecenbe érkeznek 11.50 órakor.

Ceglédről indul: 14.30 órakor, Szolnokra 15.35 órakor, Püspökladányból indul 19.44 órakor, Debrecenbe érkeznek 21.10 órakor.

Veszprémből—Debrecenbe: Ceglédről indul 7.20 órakor, Szolnokra 8.55 órakor, Püspökladányból 11.50 órakor, Debrecenbe érkeznek 13.50 órakor.

Zalaegerszegről—Debrecenbe: Szolnokra 18.50 órakor, Püspökladányból 21.66 órakor és Debrecenbe érkeznek 23.22 órakor.

Moson—Magyaróvárról Debrecenbe: Ceglédről indul 3.39 órakor, Szolnokra 4.40 órakor, Püspökladányból 8.20 órakor és Debrecenbe érkeznek 9.30 órakor.

Komáromból—Debrecenbe: Ceglédről indul: 2.50 órakor, Szolnokra 3.35 órakor, Püspökladányból 8.46 órakor, Debrecenbe érkeznek 10.20 órakor.

Nagykanizsáról—Debrecenbe: Ceglédről indul: 14 órakor, Szolnokra 15.05 órakor, Püspökladányból indul 18.28 órakor, Debrecenbe érkeznek 19.50 órakor.

Budapestről nyugatiról Debrecenbe indul 8.30 órakor, Szolnokra 18.30 órakor Debrecenbe érkeznek 19.20 órakor

Ugyancsak Budapest nyugatiról indul Debrecenbe 22.45 órakor, Szolnokra 2.30 órakor, Debrecenbe érkeznek 5.40 órakor.

A vonatok természetesen a fel nem sorolt közbeeső állomásokon és megálló helyeken is megállanak. A felsorolt állomásokról induló vonatok a rendes személyvonatok után külön vonatként indulnak.

Diákvándorló útvonalak Kárpátján és a Felvidéken

A visszaesetett területek idegenforgalmának továbbfejlesztése céljából a kormány az idegenforgalmi szervek bevonásával több jelentős újjítással foglalkozik. Ezek közül az ifjúság szempontjából is különös érdeklődés szempontjából is különös érdeklődésre tart számot az a folyamathoz levő munka, hogy a fiatalság részére, két, úgynevezett diákvándorló útvonalat szerveznek. Egyik a Kárpátján, a másik pedig a visszaesetett Felvidéken vezet. Különös gondoskodás történik a tanulmányútra menő, vagy turistaként ifjúság megfelelő elhelyezéséről és élelmezéséről.

Angol jelentés légitámadásokról

London, július 23. (Reuter) A tengerügyi hivatal jelenti: Hétfőn a kora reggeli órákban az angol tengerészeti légihaderő bombázó gépei megtámadták Bergent. A rossz látási viszonyok miatt nem minden esetben találják el célpontjaikat. Bombákat dobta vízi repülőgépek-támaszpontokra és elsüllyesztettek egy léghajóval berendezett hajót.

A nemzetiségi érzület büntetőjogi védelme

Dr. Radocsay László igazságügyminiszter a képviselőház tegnapi ülésében törvényjavaslatot nyújtott be a nemzetiségi érzület büntetőjogi védelme tárgyában. A javaslat vétségnek nyilvánítja annak cselekményét, aki más országban élő valamely nemzetiségre lealacsonyító kifejezés használatával, — vagy ilyen cselekmény elkövetésével nemzetiségi érzületében meesért.

A törvényjavaslat jogrendszerünk szellemében továbbfejlesztésként a védelmet, amelyben a büntetőjogszabályok a nemzetiségi és a nemzeti érzést részéssítik. A büntetőtörvénykönyv 172. paragrafusát két évig terjedhető államfogházzal bünteti azt, aki sajtó útján vagy egyébként nyilvánosan valamely nemzetiséget a másik ellen gyűlöletre izgat; az 1921. III. törvényelknek a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülését sértő bíncselekményekre vonatkozó rendelkezései alapján pedig megkorlátsban részessülnek a magyar nemzeti érzést sértő cselekmények.

Ezeket a jogszabályokat egészíti ki a javaslat, amely kifejezett büntetőjogi védelemben részessíti a nemzetiséghez tartozásból folyó nemzetiségi érzületet az azt sértő cselekményekkel szemben. A javaslatban meghatározott cselekmény büntetése hat hónapig terjedhető fogházzal, ha pedig a cselekményt sajtó útján, vagy egyébként nyilvánosan követik el, a büntetés egy évig terjedhető fogházzal.

Agyonlőtte magát a sárvári cukorgyár igazgatója

Megdöböntő öngyilkosság történt Sárváron, Brunner Sándor, a sárvári cukorgyár igazgatója lakásának előszobájában agyonlőtte magát. A vizsgálat megállapította, hogy a 43 éves igazgató levelet írt az előszobájában, majd pisztolyá-

val mellbelőtte magát. Ugy vélte, hogy a lövés nem halálos és a következő golyót az agyvelejébe rőpítette. Öngyilkosságának okát a hatóság még nem tudta megállapítani.

A Szovjet-Unió lakosságának száma a balti államok csatlakozásával 199 millióra emelkedett

A három kis balti állam vasárnap csatlakozott a Szovjetunióhoz. A Szocialista Tanácsköztársaságok Szövetsége most a következő tagállamokból áll: 1. Orosz szocialista szövetséges tanácsköztársaság, 2. Ukrán, 3. Fehérorosz, 4. Georgia, 5. Örmény, 6. Azerbajdzsán, 7. Kazak (Kozák), 8. Kirgiz, 9. Özbég (Üzgekisztán), 10. Türk (Turmenisztán), 11. Tadzsik (Tadziksikisztán, vagyis a volt keleti Bokhara), 12. Kareliai Szocialista Tanácsköztársaság. A három balti állam ugyanehhez független tanácsköztársaságként csatlakozhat megkapja a maga sorszámat.

Államjogi szempontból a három állam csatlakozása csak akkor lép életbe ha a szovjet kormány határozatát a Legfelsőbb Tanács is jóváhagyta már. Ez rövidesen megtörténik. A Szovjetunió ezen három állammal 172.818 négyzetkilométerrel és 5.6 millió lakossal gyarapodik. Ezzel a Szovjetunió lakossága 199 millióra növekszik, nem tekintve az 1939 január óta a népességben beállott szaporodási változásokat.

A világháború előtt a balti terület Oroszországhoz tartozott. A hosszú cári uralom alatt az észti, a lett és a litván népi kultúra kénytelenül lappangásba szorult s a három kis ország területén majd két tucat különböző nyelvjárás és etnikai terület alakult ki a maga eltérő szokásaival, mese- és mondavilágával, mítoszaiival és értékrendszerével. A világháború alatt a Baltikum hadszíntér lett, az észtek, lettek és litvánok közül sokan egymás ellen is voltak kénytelenek harcolni. Amikor Oroszország széthullása megkezdődött, újabb háborús sorozat indult, 1917-ben Észtország, 1918-ban Lettország és 1919-ben Litvánia volt orosz megszállás alatt, majd amikor hol a németek, hol a finnnek, hol az angolok támogatásával ez a három állam kivívta függetlenségét: megkezdődött a nemzetalkotás folyamata.

A három balti államban a húszas évek elejétől megteremtették és megállapítottak egy-egy irodalmi nyelvet, elindítottak egy kultúrát s felépítettek egy társadalmat. Mind a három országban szinte magától értetődően született meg a földreform. Megszületett a három kisbirokos állam, amely példát mutatott a belterjes gazdálkodásból, a szövetkezeti életből s az egészséges vagyoneosztásból az egész világnak. A húszholdas lett parasztgazda magasabb anyagi színvonalon él, mint a 200 holdas francia tejtejját, angol szalonnáját a maga udva-

rából a saját szövetkezete útján közvetlenül juttathatja el a német, az angol, vagy az orosz vásárlóhoz s miközben egyénileg gazdagodott, országa élelemmel látott el a magáénál nyolcszor nagyobb területeket.

A fővárostól, Vihnáltól megfosztott Litvánia prosperált ez alatt a húsz év alatt legkevésbé, de Lettország és Észtország elmondhatta magáról hogy nines telen s nyomorgó állampolgára ninesen. Riga és Tallin az európai kultúra fontos gőpontjai lettek, a nagy nivellálódás nem szállította le a színvonalát, sőt az általánosít emelte és a rigai nagy koncertekre a messzi környékről falvaiból és majorjaiból társas gépkocsin jöttek be a „parasztok”, akiknek túlnyomó többsége mezőgazdasági főiskolát végzett.

Amikor ez a balti terület elhatározta a Szovjetunióhoz való csatlakozását, a Szovjet magas szellemi, erkölcsi s testi színvonalú hatmillió embercsoporttal gazdagodott.

A KOLHOZ-RENDSZERT NEM VEZETIK BE A BALTI ÁLLAMOKBA

Stockholm, július 23. Miután a három balti állam parlamentjei vasárnap kimondták a Szovjetunióhoz való csatlakozást, hétfőn Tallinban, Rigában és Kaunasban óriási néptüneményeket rendeztek, amelyeken a három főváros lakossága és a környéki falvak paraszt-sága is résztvett. Ennek, táncsal és felvonulásokkal ünnepelték a csatlakozást. Rigában a Moszkvából érkezett Visinszkij helyettes népbiztos intézett beszédet a tömeghez, kijelentve hogy az lett, lett és litván nép mostantól fogva a Szovjet tagjának tekintheti magát. A parasztság megnyugtatására közölték, hogy a nagy szovjetbirtokok rendszerét, a kolhoz-rendszert nem vezetik be a balti államokban. Minden nagybirtokot, az államlatot is felosztják a parasztok között. A legnagyobb birtok sem lehet több harminc hektárnál.

Rigában a bukott rezsim vezetőinek letartóztatása most sem szűnt meg, — eddig mintegy százötven volt miniszteri állami tisztviselő, ipari és bankvezetőt tartóztattak le.

Rigai jelentés szerint a lett és litván parlament elfogadta a földbirtok nacionalizálását és kollektivizálását. A határozathoz azonban hozzáfűzték, hogy a falusi lakosság földjét és házat nem lehet kisajátítani.

A török lapok Németországot támadják

Az országban „ötödik hadosztály pszichózis” tört ki

Ankara, július 23. A török lapok élesen támadják Németországot és Hillert személy szerint az Angliának tett legutóbbi békeajánlat kapcsán és lelkes cikkben foglalnak állást Anglia mellett. (MTI)

Isztambul, július 23. (TP) A lapok arról számolnak be, hogy a Törökországba kiküldött szovjet kereskedelmi bizottság befejezte már a munkáját. Egyes hírek szerint nyolcmillió dollár

értékű árucseréforalomra vonatkozó provizórikus egyezményt kötöttek. Ugyanekkor jelentik, hogy esütörtökön befejezik a német-török kereskedelmi tárgyalásokat is.

A sajtó által az „ötödik hadosztály” állítólagos üzeméről szóló gyakori híresztelések Törökországban valószínűleg az „ötödik hadosztály pszichózis” okozta. A hatóságoknak sok kellemtelenségük van abból, hogy a felzuga-

tott tömeg az ország különböző részein a gyanuba fogott, természetesen ártatlan embereket, megtámadják, elverik s hogy minduntalan feljelentésekkel zaklatják a hatóságokat.

Értelmiségi alkalmazottak bejelentése

Az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottakról bejelentést kell tenni az értelmiségi munkanélküliség ügyének kormánybiztosához. A legközelebbi bejelentést a június 30-i állapotoknak megfelelően július 31-ig kell benyújtani. A bejelentésekben figyelemmel kell lenni az alkalmazottak személyében, munkakörében és illetményében 1940 január 1-től 1940 június 30-ig beállott változásokra.

A törvény értelmében bejelentési kötelezettség alá esnek az értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak: tisztviselők, kereskedőségek, tanulók, tanoncok és gyakornokok is. A kereskedelmi tanulók és tanoncok ugyanis minden esetben értelmiségi munkakörben foglalkoztatottnak tekintendők.

Akkor is bejelentést kell tenni, ha változás nem történt. Ebben az esetben elegendő a bejelentési lapra rávezetni: „A legutóbbi bejelentés óta változás nem történt”.

A bejelentési űrlapot a kerületi eljárási ügyosztály, vidéken az elsőfokú iparhatóságnál lehet átvenni és az űrlapot vagy személyesen vagy postán július 31-ig kell a kormánybiztosághoz (Budapest, V., Klotild-utca 10) benyújtani. Ahol értelmiségi munkakörben foglalkoztatott és bejelentési kötelezettség alá tartozó alkalmazott van, ott a közreműködő le- és felmenő családtagokat s ezek házastársait is be kell jelenteni, az illetők személyét és esetleges javadalmazását azonban a számlákba beszámítani nem kell. Ahol nines értelmiségi munkakörben foglalkoztatott alkalmazott, hanem csupán le- és felmenő családtagok működnek közre, ott a családtagokról nem kell bejelentést tenni.

Beszűntetik üzemüket az erdélyi gyárak

Kolozsvári jelentés szerint a tordai gyárak tekintélyes része kénytelen megszüntetni, vagy jelentősen csökkenteni üzemét. A „Sarnas”-gyár zárta be először kapuit és száz munkását elbocsátotta. A „Tompa Testvérek” cserépgyár szintén beszüntette a munkát.

A gyár nem jutott nyersanyaghoz és nyolcvan munkását kényszerűen küldte. Az üvegyár, cementgyár, posztógyár, továbbá az aranygyéresi szeg-, téglá- és cserépgyár kénytelen volt munkásainak egy részét elbocsátani és csak eszékentelt munkáslétszámmal dolgozik.

Kárpátaljai tanítók ismerkedési estje az Arany Bikában

A kárpátaljai tanítók kétszáz tagú csoportja a nyelvtanfolyam ötven főtől résztvevőjével együtt kedden tartotta ismerkedési estjét az Arany Bikában. Az ismerkedési esten megjelent Bendák Gyula tanfelügyelő és a tanfolyam előadó, teljes számmal.

A megjelent kárpátaljai tanítók és tanítónők, akiknek részére már harmadik napja folyik a tanfolyam előadás-sorozata, vacsora után kitűnő hangulatban táncolták a csárdást, énekeltek a szebbnél-szebb magyar nótákat közbe iktatva egy-egy mélabús vagy vídám ruszin nótát. Különös tetszéssel újra és újra elénekeltek a „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország” dalt.

A tanfolyamok 250 hallgatója kedden a Déri-múzeumot és a nagyerdői strand fürdőt látogatta meg. Szerdán Hajdúszoboszlóra mennek ki, vasárnap pedig a Hortobágyra tesznek kirándulást. A jövő hét programján szerepel a klinikák központi egyetem és Stadion megtekintése és kirándulás a pallagi gazdasági akadémiához.

Hétfőn érkezik meg Balassa Brunnó miniszteri osztályfőnök és dr. Szalay Béla miniszteri titkár, akik előadásokat tartanak a tanfolyamon, mely augusztus elsején zárul.

A Fazekas Mihály állami gimnázium évkönyve

Ur Márton igazgató gondos összeállításában, a szokott értékes tartalommal jelent meg a Fazekas Mihály állami gimnázium 1939-40. tanesztendőjének beszámolója.

Az évkönyv magabafoglalja a most végző tanév változatos és eseményekben gazdag történetét. Szól Majoros Béla nyugalmazott tanár kitüntetéséről, aki a közoktatás terén szerzett gazdag érdemei elismerésül igazgatói címet kapott. Elismerő és szívből jövő szavakkal méltatja Balezser György tanár festőművész pályafutását, aki nyugalmavonult az év végével. Majd Jesch Mátyas igazgató-helyettes tanulmányi felügyelő tollából méltatja az Ertesítő Ur Márton negyedszázados pedagógiai pályafutását, amelyről a tanári testület a tanévzáró ünnepélyen a szülők és az ifjúság bevonásával ünnepélyes alakban kívánt megemlékezni, de melyet éppen az ünnepelt kívánságára halasztott el egy alkalmasabb időre.

Az értesítő ismerteti a tanártestület értékes tudományos, irodalmi, művészeti és társadalmi működését. Bepillantást nyújt az ifjúsági egyesületek eredményes működésébe és végül közli az intézet bajnoki versenyének szép eredményét.

A tanulók érdemsorozata rovat szám szerű vallomást nyújt a tanulók előmeneteléről, rendszeretéről és magaviseletéről. Kitűnőek, illetve jelesek lettek a következők. I. o. Nagy Jenő, Pikó József. — II. o.: Magyar K. Ernő s Szabó Endre. — III. o.: Balogh Endre, Erdő Sándor, Nagy Ferenc, Papp László, D. Szabó László. — IV. o.: Zabos Péter. — V. o.: Csabai Tibor és Kozempel Dezső. VI. o.: Meszlényi Iván. — VII. Beregszászi Károly, Gábor Aurél, Lévai Zsigmond.

Az érettségi vizsgálaton jól értékelték: Koren Pál, Kovács Illés, Kovács Gyula, E. Nagy Sándor, Nádasdi József, Sági Zoltán, Szabó Lajos, Zalanffy László.

Pénzjutalmat kaptak: Szabó Lajos VIII. o. Szilágyi Béla VII. o. Balogh Tamás VII. o. Szilágyi Dezső VI. o. Lévai Zsigmond VII. o. Zalanffy László VIII. o. Meszlényi Iván VI. o. Domokos Ferenc V. o. Gábor Aurél VII. o. Szabó Endre II. o. Tóth Károly VII. o. A Reál iskola Diákszövetsége vagyonából Sütő Béla, az intézet egykori jeles tanítványa, Kozempel Dezső V. o. Meszlényi Iván közalkalmazotti segélyben részesült. Debrecen sz. kir. város részéről pénzsegélyben részesültek: Keresztes J. II. o., Béres Imre III. o. Somlyai Andor IV. o. Bodnár Miklós VIII. o. Szabó Lajos VIII. o. Lázár János VI. o., Horthy Miklós ösztöndíjat élvezett folytatódólagosan Beregszászi Károly VII. o. Lévai Zsigmond VII. o. Debrecen sz. kir. város árvaszékétől segélyben részesültek: Szatmári Zoltán II. o. Kozempel D. V. o. Szőke Barna tavalyi IV. o. tanulók Bodnár Miklós VIII. o. tanulók, akinek a részére a református egyház is utalt ki segélyt.

Könyvjutalmat kaptak: Nagy Jenő I. Magyar K. Ernő II. Balogh Endre, Erdő Sándor, Nagy Ferenc, Papp László D. Szabó László III. Zabos Péter IV. Kozempel Dezső, Csabai Tibor V. Szabó J. VI. Beregszászi Károly, Gábor Aurél VII. és Kovács Illés VIII. o. tanulók.

Két kitűnő közlemény is megjelent az értesítőben. Az elsőben Ur Márton, az intézet igazgatója ismerteti dr Riedl Frigyesnek, a budapesti egyetem volt nagyhírű irodalomtörténet professzorának Csokonai Vitéz Mihályról szóló egyetemi tanítását.

A másik közlemény dr Papp István egyetemi m. tanárnak, a Fazekas gimn. rendes tanárának beszámolója a VIII. osztályban tartott magyar irodalmi összefoglalásáról. Dr Papp István az intézetből távozó tanítványai előtt összefüggő, egységes egészbe tömörítette az irodalmunkat, amikor meggyőzően rámutatott arra, hogy irodalmunk vezérelve, főúttal: a nemzeti gondolat. A magyar élet értelme a küzdelem a harc. — Ezt a gondolatot Madách fejezte ki a legértékesebben, aki költeményének tanulságával, amelyet Isten szájába ad, azt kötötte lelkére nemzetének hogy kitűnjön és bizon.

Az Ur Márton igazgató által közzétett idej évkönyv bizonyára érdekes és értékes olvasmánya lesz pedagógiai szakköröknek, de minden művelt magyar embernek is.

A bécsi egyetemen ünnepélyesen adják át Huss Richard debreceni egyetemi tanárnak a Prinz Eugen díjat

A Neues Wiener Tagblatt írja: A bécsi egyetem Prinz Eugén-díja, amelyet minden évben odaítélnek, a délkelet-európai németiség körében kifejlesztett tudományos, kulturális és művészeti teljesítmények méltatására szolgál. E napokban a Prinz Eugen-alap kuratóriuma dr Knoll rektor elnökletével összeült, hogy kiadja az 1940. és 1941. évi díjakat. Az 1940. évi díj nyertese dr Basch Ferenc, a magyarországi német népcsoport ismert vezetője. Dr Basch, aki atyai ágon a Bánáti sz. származik, nemcsak a magyarországi németek vezetése által szerzett nagy érdemeket, hanem tudományosan is jelentős teljesítmények által tűnt ki.

Az 1941. évi Prinz Eugén-díjat dr Huss Richard és dr Schmidt Henrik

egyetemi tanároknak, magyar egyetemek germanistáinak ítelték oda. Huss professzor erdélyi származású, szász születésű. Tudományos munkaköre elsősorban az erdélyi szászok származására és tájszólási problémáira terjed ki, azonban a Nibelung-kutatások terén is nevet szerzett magának és diákjai által feldolgoztatta Debrecen vidéke eltűnt németiségének kérdéseit. Schmidt professzor bácskai származású és egyik legkiválóbb ismerője a dunamedencei svábság tájszólásainak.

Az ünnepélyes díjkiosztást a bécsi egyetem elkövetkező szemeszterének kezdetén fogják megtartani a párt, az állam és a tudomány vezető személyiségeinek jelenlétében.

A Szovjet visszaköveteli Romániától a besszarábiai vasúti anyagot

Bukaresti jelentés adja hírül, hogy a Szovjet erélyesen felhívta Romániát, hogy adja vissza a Besszarábiából elszállított gördülő

vasúti anyagot, Román felfogás szerint igen kemények a Szovjet követelések, de nem teljesíthetők. A tárgyalások folynak.

Letartóztatta a valutaügyészség egy budapesti bankár özvegyét, akinek a fűzőjében volt az ausztráliai beutazási engedély

Repülőgépen akart Budapestről Velenecébe utazni özvegy Munk Péterné, a leánya társaságában és a vámközegek kérdésére kijelentette hogy csak azokat az ékszereket viszi ki, amelyek rajta vannak. Az egyik bőrönd rejtékében azonban igen értékes ékszereket találtak még, sőt a személyi motozás során

fűzőjében megtalálták az Ausztráliába szóló beutazási engedélyt is. Az özvegy ellen, akinek férje bankár volt, megindult a büntvádi eljárás. Az uszorbíróság kedden reggel elrendelte az özvegy előzetes letartóztatását, melyet fogantatottak is. A detektívek a Siesta szanatóriumból vitték a fogházba.

Izgalmas betörőhajsza Hajdúnánáson

A betörő konyhakéssel támadt a rendőrökre. — Az egyik rendőr karddal ütötte ki a betörő kezéből a konyhakést.

Hónapok óta egymást érték a betörések Hajdúnánáson és a tetteseket most kerítették kézre izgalmas hajtóvadászat során a rendőrök.

Csörnök József törzsrőmester és Tokai István rendőr civilruhába öltözött és lesbeállt éjszaka a betörők által legjobban látogatott városrészben. Batyut cipelő, gumicipős férfi osont el mellettük, amikor igazolásra szólították fel, eldobta batyuját és elfutott. Riasztólövésekkel megállították, megmozdították: egész sereg álkulcsot találtak nála.

Nagy István munkanélküli volt

az egyik betörő, kézrekerítése után megtudták, hogy Riszt Ferenc nevű társa a veszedelmesebb bűnöző. A rendőrök meglesték, körülfogták, üldözőbe vették. Hiába adtak rá riasztólövéseket, nem állt meg. Konyhakés volt a kezében, minden szembekerülőt leszurással fenyegetett. Így menekült portáról-portára. Végül Vasali György rendőr karddal kiütötte kezéből a konyhakést, Kovács III. János főtörzsrőmester pedig rövid dulakodás után megbilincselte. A rendőrkapitányság vezetője elismeréssel tüntette ki a bátor rendőröket.

Több mint 600.000 bolgár él Dobruzsában

Dr Valesov István Magyarországon élő bolgár lelkész, a következőket mondja Dobruzsáról. Ezerkilencszáz-tizenkilenc óta több mint egy millió bolgár menekült támaszkodik az elszegényedett Bulgáriára a politikai események miatt. A neuilly-i szerződés biztosítja és megerősíti ezt az igazságtalan helyzetet. A neuilly-i szerződés Bulgáriát túl terheli lakossággal, akkor, amikor a mai határokon túl is bolgár földön mind ritkábbá válik a bolgár lakosság és további gazdasági haladásukat erőszakkal megakadályozta. A menekülőknek vissza kell térniük őseiktől örökölt szülőföldjükre és ott a mai határokon kívül maradt bolgárokkal élvezniük kell az összes emberi javakat: az anyanyelv szabadságát, a szokások szabadságát, a művelődés szabadságát, saját templomot és iskolát, teljes politikai egyenjogúságot.

Néhány Dobruzsára vonatkozó adat. Mindenkinél tisztában kell lennie azzal, hogy Dobruzsza mindig bolgár volt a múltban, az a jelenben és az lesz a jövőben. Mert mindig Bulgáriához tartozott. Hiába hangsúlyozták a román politikusok ennek az ellenkezőjét a genfi liga termében. A Dobruzsai terület nagysága: 23.262 négyzetkilométer. A lakosság kerekén: 1.200

ezer fő, amely számból 693.199 a bolgár.

A Dobruzsai lakosság művelődési fejlődését a bolgár iskoláknak köszönni. Ezek száma 453 volt a háború előtt és 196 a bolgár templomok száma. A románok bevonulása után megsemmisítették az összes bolgár iskolákat, templomokat, amelyeket a bolgárok hosszú és fáradságos munkával építettek fel. Ma Észak-Dobruzsában csak egy bolgár templom van, melyet az ottani bolgárok tartanak fenn. Külföldön, Dobruzsában, Dél-Dobruzsában pedig csak néhány faluban maradt bolgár templom. Ezek száma is egyre fogy. Dobruzsában, Kavarnában és Szilisztrában van egy-egy bolgár iskola, melyeket az ottani bolgárok állami támogatás nélkül maguk tartanak fenn.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete a helypénzszedésről

A kereskedelemügyi miniszter most kiadott rendeletével régóta húzódozó vitás ügyet intézett el. A városok és községek egy régi kereskedelemügyi minisztériumi körrendeletre hivatkozva, ragaszkodtak a helypénzszedéshez, mert szerinlük ez a rendelet azt minden közsület részére kötelezővé teszi. A kereskedelmi miniszter most úgy magyarázza régebbi körrendeletet

hogy a helypénz szedése nem kötelező, de ha már szedik, akkor mindenkivel egyformán meg kell fizetni és nem lehet különbséget tenni helybeli vagy vidéki árus között.

Súlyos szerencsétlenség a Görög fatelepen

Kiss József 46 éves fatelepi gépmunkás, Tegez ucca 77 szám alatti lakos tegnap délelőtt súlyos szerencsétlenséget szenvedett a Kisállomás területén levő Görög-fatelepen.

Kiss József a gépeknél dolgozott és közben egy megcsúszott, közel mázsás súlyú hasábfá a fejére zuhant. A szerencsétlen gépmunkás eszméletlenül terült el és orrából, füléből folyt a vér. Ertesítették a mentőket, akik elsősegélyben részesítették. Agyrázkódást és koponyaalapi törést szenvedett. Elsősegély után a sebészeti klinikára szállították. Állapota súlyos, az esti órákig nem lehetett kihallgatni.

Kuhajda Vilmos és Sütő Gyula az új nyilas képviselők

Jelentettük, hogy az összeférhetlenségi bizottság döntése alapján Hubay Kálmánt és Vágó Pált megfosztották mandátumuktól. Hubay a pest-környéki lista élén állt, utódja most Kuhajda Vilmos lesz. Vágó Pált a déli választókerület bízta meg, utódja Sütő Gyula. Az új képviselők rövidesen megkapják a behívást a képviselőházba.

Az amerikai hadianyaggyárok 170 millió dollár hitelt kapnak

Newyorki jelentés szerint az újjaépítési hitelintézet Roosevelt kívánságára 170 millió dollár hitelt ad azoknak a hadianyaggyártó üzemeknek, amelyek kibővíteni akarják üzemüket. A kiegyenlítő-alap alaptökéjét 700 millió dollárra emelte fel, azzal a szándékkal, hogy Amerika feleslegét, melyet Európában értékesíteni most nem tudnak, átvegyék.

Meglepően kevés pályázat érkezett a tanítói állásokra

A napokban járt le a debreceni ref. egyháznál két férfi és három női tanítói állásra meghirdetett pályázat beadási határideje. Az öt tanítói állásra az idén szokatlanul kevés pályázó volt. Míg más években, még 1939-ben is több mint száz pályázó adta be kérvényét, addig most a két férfi tanítói állásra 24-en, a 3 női tanítói állásra 20-an pályáztak. — A pályázatok felett még augusztus végén, vagy szeptember elején dönt a presbitéri gyűlés, hogy az új tantervek a szeptemberben induló iskolai évben már megkezdhesék munkájukat.

Hat hónapi börtönrre ítélték a 300 pengős lopásért

A debreceni törvényszéken hétfőn délelőtt tárgyalta gyorsított eljárás alapján Kovács Sándor napszámos bűnügyét, aki az Ondód Piac üllő 14. sz. tanyából a szekrény feltörése után ellopt több mint 200 pengőt és egy zsebórát. A bíróság előtt Kovács beismerő vallomást tett, elmondotta, hogyan követte el a lopást Szücs Mihályné kárára az ondódi tanyán. Tekintettel arra, hogy Kovács már volt büntetve, elítélte a bíróság hét hónapi börtönrre a 300 pengős lopásért.

A Kisipari Kiviteli Intézet a magyar kézművesiparért

A fővárosban megalakult a Magyar Kisipari Kiviteli Intézet, melynek célja, hogy elősegítsék a magyar kisipar kiviteli törekvéseit. Az intézet nyilván tartja a kivitelle alkalmas kisipari termékeket és német, francia, angol katalógust adott már ki a kézműipar mintadarabjairól. Tevékenysége teljesen közérdekű és semmiféle költséget nem számít fel, jutalékokat nem fogad el.

— Uj gyors- és gépíróiskola SIMA MAGDA Rothermere u. 1. Tanfolyamokra folytatódólag beiratkozá.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, József kir. herceg uccá 1. szám,
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás).
Éjjel 27-89. — Előzetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszerárak éjjeli szolgálata július
20-án reggel 8-tól, júl. 27. reggel 8-ig
„Kigyó”, Plac uccá 31., telefon: 30-95
„Tisza”, Péterfia uccá 61., telefon:
24-52. sz. — „Csillag” Árpád-tér 1.,
Telefon: 29-32. — „Szent Háromság”,
Homokkert, Szabó Kálmán uccá 14.
Telefon: 17-09. — „Mátyás király”,
„Nyilastelep, Vámospécsi út 16. sz.,
Telefon: 13-83. szám.

Hősök naplója

— 1917 július 24. — Rettenhetetlen
hátorságát és önként vállalt önfeláldo-
zását hősi életével fizette meg Józsa
Ferenc 23. honvéd gyalogezredbeli
népfőlkelő tizedes. Önként vállalkozott
arra, hogy az ellenséget kikémleli. Ba-
mulatos merészséggel és ügyességgel
kúszott az ellenséges állások elé. Kéz-
gránátal végrehajított merész támadást
kapott ellentük, miközben haslövést
kapott. Hősi élete feláldozásának volt
köszönhető, hogy a század az ellense-
ges állásokat mégis megközelíthette.
Emlékét az arany vitézségi érem őrzi.

— A kolozsvári árvízkarosultak javá-
ra a józseffalvi csángók két óriási nagy
ládában ágyneműket, ruhaneműket
küldtek. Ez a nemesszivi adomány vi-
szonása az erdélyiek adományának, —
akik a szegény csángó falut a két évvel
ezelőtti tűzvész után kőzadokozásból
felépítették. Érdekes, hogy a kolozsvári
árvíz napján, amikor százezer magyar
szegény magyar család jutott inséges ál-
lapotba, a józseffalviak is elemi csapás
látogatta meg, mert nagy szélvihar
tépázza házaik tetőzetét és sok új ház-
nak elvitte a tetőjét.

— A budapesti holland követet, akit
tragikus hirtelenséggel halt el, nagy
résztvelettel temették el. A gyászszert
tartást, amelyen megjelentek a diplo-
máciai kar tagjai, Jó Sándor refor-
mátus teológiai magántanár tartotta.
A holland követet a holland nemzeti
himnusz hangjai mellett helyezték el a
temető arkádus sírboltjában.

— A Debrecenben nyaraló kárpát-
aljai gyerekek búcsúünnepélyüket csü-
törtökön délután fél hatkor tartják a
DTE pályán. — A testvérközségekből
nyaralásra hozott 42 kisleány a négyhe-
tes nyaralás alatt sok szép magyar ver-
set és nótát tanult meg és ezekről szá-
molnak be a megjelölöknök. A nyaraló
leánycsoport szombaton utazik vissza
és hétfőn jön a fiúk 40 tagú csoportja
a testvérközségekből, szintén egyhóna-
pos nyaralásra.

— Dr. Juhász Nagy Sándor, a ref.
egyház főjegyzője megkezdte szabad-
ságát. Távollétében helyettesítését dr.
Erdélyi Sándor egyházi számvevő látja
el a debreceni ref. egyházi hivatalban.

— Feltámadt a pesti operett. Erről
közöl rendkívül érdekes képekkel
illusztrált cikket a Délibáb legújabb
száma. A Délibáb ára csak 14 fillér.

— A szovjet hadseregben bevezet-
ték a tisztí egyenruhákat. A Frankfur-
ter Zeitung moszkvai tudósítója jelenti,
hogy a szovjet hadseregben a katonai
rangok visszaállítására után most be-
vezették a legénységtől különböző tisztí
egyenruhákat is. A rendelet még a tiszté
egyenruhája között is különbséget
tesz, amennyiben a tábornokok ünnepi
alkalmakkor az eddigi sárgásszínű
egyenruha helyett szürkét hordanak
majd. A szovjet lapok rámutatnak
arra, hogy a tisztí rangok és egyenru-
hák életre hívása a katonai rend új
mát jelképezi.

— A tizenkét év óta súlyos beteg
iparos részére: N. N. 1.—, Zsófia 1.—
pengőt adományozott. Az illető küld-
jón be érte kiadóhivatalunkba.

— Petróleum után kutatnak Török-
országban az alexandrettei szandzsák
számos helyén. A kutatások már több
helyen eredménnyel jártak, de az ed-
dig felfedezett kőolajforrások nem tu-
ságosan gazdagok.

— Német-norvég gazdasági tár-
gyalások vannak folyamatban. A tár-
gyalások során megállapítást nyert,
hogy a Norvégiában állomásozó német
csapatok élelmiszerük 85 százalékát
Németországból szállítják és csak az
olyan árukat veszik Norvégiából, mely-
nek bővebb van. Ilyen pl. a konzerv.

— Gyllkolt a gömbvillám. A ritka
természeti tümemény, mely a legna-
gyobb ritkaságok közé tartozik, izzó-
vörös gömbalakban lebegve felgyuj-
totta Csömörön Dvorzsánszki Mihály
házát, a gazdát agyonujtotta, felesé-
gét pedig a szó szoros értelmében ki-
dobta az ablakon.

— Tintával akarta magát megmér-
gezni Elinor Tezg olmitzi magyar ál-
lampolgárságú lány elkeseredésében.
Halál helyett azonban csak erős gyom-
orfájdalmat jelentkeztek. Orvosi ke-
zelés után elbocsátották a kórházból.

— Német repülőgépek nekirepült egy
rögített léggömb-kötélnek és lezuhant
— az angol légügyi minisztérium je-
lentése szerint.

— Németország tengeri agarairól
rendkívül érdekes eredeti képek kap-
csán számol be Tolnai Világlapja leg-
újabb számában. Egy szám ára 20 fillér.

— Nagyarányú razzliát tartott a
debreceni rendőrség kedden hajnalban.
A razzia során felgöngyöltették a vá-
ros periferiáit és 14 nőt és hat férfit
állítottak elő. Kihallgatásuk még folya-
matban van.

— Az afrikai búr asszonyok
békékérvenyt nyújtottak be Smuts-
nak, a Délafrikai Unió miniszter-
elnökének. A kérvényt 60.000 ass-
zony írta alá. Követelik benne,
hogy Délafrika azonnal szüntesse
meg a háborút Németországgal. Mi-
vel a kérvényt Smuts visszautasi-
totta, most a parlament elé terjesz-
tik. Délafrika nemzeti érzelmű
diákjai is állást foglaltak Smuts
politikája ellen. A diákszövetség
elnöke kérvényt terjesztett Smuts
elő és ebben közölte, hogy a diákok
vonakodnak a jelvényviselési ti-
lalomnak eleget tenni és a fegyve-
reket kiszolgáltatni. Követelte to-
vábbá, hogy szüntessék be az egy-
oldalú rádiopropagandát és Délaf-
rika kössön azonnal békét Német-
országgal.

— A burgonya nemesítésével fog-
lalkoznak a földművelésügyi miniszte-
riumban és már az előző évben 70.000
máza vetőmagot osztottak szét a gaz-
dáknak, hogy lehetővé tegyék az akai-
masabb és nemesebb burgonyafajták
termelését. Újabb nemesítő és szaporító
telepeket is létesítenek. Az ősszel
ismét osztanak ki nemes burgonyát a
gazdáknak és burgonya munkásképző
tanfolyamokat is rendeznek, melyek
egy hetesek lesznek.

— A románok az orosz nyomás
következtében közhírré tették,
hogy mindazok, akik Észak-Buko-
vinában vagy Besszarábiában szü-
lettek, most visszatérhetnek az
orosok által megszállt területekre.
Ezt a visszavándorlást eleinte a ro-
mánok meg akarták akadályozni.

— Kisgyermekével a karján ki-
ugrott a robogó vonathól a bereg-
szási vonalon Kaliba Jánosné. Az
asszony súlyos agyrázkódást szen-
vedett, a hat hónapos kisgyermek-
nek semmi baja nem történt. Az
anyát kórházba szállították.

— 300 nyilas tüntetőt előállítot-
tak a budapesti főkapitányságra.
A csoport a Hűvösvölgyben és
Nagyréten gyülekezett és amikor
a rendőrség feloszlatta őket, han-
gosan tüntettek.

— Halálra ette magát a lakoda-
lomban Nagylucskán Lóder Mi-
hályné 78 éves asszony, aki reggel-
től estig evett és éjszaka göresök
rohantak meg s reggelre halva ta-
lálták ágyában.

— A német-magyar konzuli
egyezmény létrejött. A befejező
tárgyalások folytatására és a szer-
ződés aláírására Berlinben tartóz-
kodó magyar küldöttség elutazott
Berlinből.

— Sekov tábornok, a bolgár had-
sereg volt világháborús parancs-
noka a német hadsereg vendége-
ként a nyugati hadszíntért szem-
léli meg most és megjelent a
neuillyi városházán, ahol a bolgár
bekerparancsot készítették. A vá-
rosházán bolgár zászló volt a láto-
gatás idején.

— A román légiforgalmi társa-
ság közvetlen járatot indít Buka-
rest—Budapest—Bécs között és a
háború után Berlinig kibővítik. A
Bukarest—Szófia—Athén vonalon
naponta közlekednek a repülőgé-
pek az utasok nagy száma miatt.

— Európában az egyetlen je-
zsuita P. Napholz, akit a pápa —
mint jelentettük — a nagyváradi —
szatmári egyházmegye püspökévé
nevezett ki. Európában nincs több
jezsuita püspök és az egész földön
ő a legfiatalabb, aki a püspöki
méltóságot viseli. Napholz Pál
most 39 éves és Erden lépett be a
rend kötelékébe.

— Vattay Margit táncoskájában aug.
harmadikán diákkolon kezdődik, Kos-
suth uccá 11. szám.

— A „Ferenc József” keserűviz régóta
kifüggően bevált háziszert, megrögzött
székrekedésnél és annak mindenféle ká-
ros következményeinél, biztos, enyhe és
gyorsan ható, természetes hashajtó, —
mely számos betegségnél az emésztést
javítja és az étvágyat fokozza. Kérde-
ze meg orvosát!

— Dr. Tippai Benő orvos, rendelőjét
Hajnal-u. 13. sz. alá helyezte. T.: 26-72

— Agyonrúgta a ló gombaszedés
közben Balmazújvároson Gerecsák Ist-
vänné 71 éves asszonyt, aki egy árok-
parton lehajolva szedegetett. A debre-
ceni ügyészségre érkezett jelentés
alapján megindult a vizsgálat.

— Gyermektragédia a Balatonon.
Balatonaligán a strandon Perkopf
Pongrácné Budapestről érkezett nyá-
ralóvendég húszhónapos leánykáját a
víz fölélt egy deszkára illette. A kis-
leány belesett a vízbe és megfulladt.
Az eljárás megindult.

— Teniszezés közben rosszul lett és
meghalt az árkormánybiztos helyettese
Tragikus hirtelenséggel halt meg Hal-
rik Sándor dr. pénzügyminiszteri tit-
kár az árkormánybiztos állandó he-
lyettese. A 46 éves, miniszteri tisztvi-
selő, aki fél esztendő óta intézte az
árkormánybiztoság adminisztratív
ügyeit, a statisztikai hivatal klubjának
városmajori teniszpályáján teniszezett.
Alig játszott félóra hosszat, hirtelen
rosszul lett és összesült. Ertesítették
a mentőket, de mire az orvosok megér-
keztek, a miniszteri titkár meghalt.
Valószínűen szívizéhvűdés ölte meg.

— Megragalmazta a szegedi büntön-
ből írt beadványában a szegedi ügyész-
ség elnökét Virrasztó-Koppány Mihály
aki büntetését töltötte ott. A sértő
hangú beadvány miatt eljárás indult
ellené és a törvényszék elítélte 3 hó-
napi fegyházra, a tábla két hónapra
ítélte és ezt emelte jogerőre most a
Kuria.

— A pletyka miatt összeveszett két
testvér Gyomán és annyira elromlott a
jövésny, hogy a 32 éves Szilágyi Ist-
ván szíven szúrta vita után 19 éves
Ferenc nevű öccsét. Szilágyi István
önként jelentkezett a csendőrnél és
elmondotta, hogy az öccse a feleségé-
ről rágalmatokat terjesztett a faluban,
azért ölte meg. A törvényszék elítélte
8 évi fegyházra, a tábla 12 évre emelte
fel a büntetést, melyet a Kuria helyben
hagyott.

Szép Székelyországban

Szép Székelyországban
Nyílnak új virágok,
Amilyen az ember
Csak húsz éve látott.

Szép Székelyországban
Madársereg repked,
Majd egy nagy ünnepen.
Ünnepi dalt zengnek.

Szép Székelyországban
Madár, virág, fa, vár
Majd ünnepi díszet ölt
Ős, kincses Kolozsvár.

Meglátja még bárki,
Eljön még a szép Vég.
Boldogan kacagva,
Mosolyog a kék ég.

Vékony Antal.

— A semlegeségi törvény módosi-
tására Amerikában Hennings képviselő
javaslatot terjesztett elő. A javaslat ér-
telmében megengedik, hogy amerikai
hajók angol gyermekeket szállítsanak
az Egyesült Államokba.

— Moszkvában német bizottság ér-
kezett, hogy moszkvai illetékes körök-
kel tárgyalást folytasson a besszara-
biai és északbukovinai németeknek a
németbirodalomba való áttelepítéséről.

— Pestvármegye két millió pengőt
fordít az árvízkarosok helyreállítására.
A vármegye tipusházakat épít a romba-
dóit házak helyett. Az árvízkarosultak
részére juttatott összeg részint segély,
részint kölcsön formájában kerül ki-
osztásra.

— Hetenként két napon szabad
táncolni Németországban. Berlin-
ből jelentik: A Führer rendelete
értelmében a jövőben szerdán és
szombaton 19 óra után is engedé-
lyezik a nyilvános táncmulatságo-
kat.

— Kinevezések. A m. kir. do-
hányjövődéki központi igazgató a
hajdudorogi m. kir. dohánybevaltó
hivatal létszámába tartozó Károly
János, a debreceni m. kir. dohány-
bevaltó hivatal létszámába tartozó
Major János Ödön, a debreceni m.
kir. beváltó hivatal létszámába
tartozó Losinszky Andor irodai al-
kalmazottakat jelenlegi állomás-
helyükön való meghagyásuk mel-
lett ideiglenes minőségű m. kir. do-
hányjövődéki gyakornokokká ki-
nevezte.

— Egy német örvezető életét az a
tábori postacsomag mentette meg, me-
lyet a Páris felé való elnyomulás köz-
ben hazulról kapott. A csomagot sza-
badagságról visszatért bajtársa hozta
magával és többek között egy notesz is
volt benne, aminek a katoná nagyon
megörült és baloldali ingereibe tette.
Szakasz nemsokára ellenséges tü-
zérési tűzbe került. Az örvezető hirtelen
heves ütést érzett baloldalan s az
első pillanatban azt hitte, hogy ütött
utolsó órája. Amidőn rövid kábultsá-
gából magához tért, megállapította,
hogy semmi baja sem történt, csupán
a kabátjának. A kabátot a baloldali
mellrészen egy gránátzilánk teljesen
szétszaggatta. Az alatta levő jegyző-
könyv azonban felfogta a szilánkot.

— Lecest a kerékpárról és jobb
füle mögött erősen vérző sérülést szen-
vedett Steier Viktor 13 éves kifutófiú,
Kar-utca 28. szám alatti lakos. —
Favágás közben haltával megvág-
ta bal hüvelykujját Pap Zsigmond 29
éves Honvédtuca 5. szám alatti lakos.
Mindkét esetben a mentők bekötötték
a sérüléseket, s a sérülteket saját lá-
bukon távoztak.

Csak egy mosoly

A FELELET:

- Tegnap fogorvosnál voltam.
- No és fáj még a fogad?
- Nem tudom. Ottmaradt nála.

— **Genealogia** nemesség és
öskutató iroda Debrecen, Ferenc József
út 43. Svetits palota. Vállal: nemesség,
címer, előnév, mindennemű család törté-
neti és állampolgársági kutatásokat;
kamarási és egyéb ősfák összeállítását,
örökségi ügyekben leszármazási okmány-
nyok felkutatását stb.

**Mielőtt nyaralni megy, biztosítsa
lakását betörés és lopási károk ellen**

Gyászrovat

Márki Lajosné született Tóth Etelka, Józsa község jegyzőjének özvegye, adósos életének 64. évében elhunyt. — A nemes úriasszony elhunyt Márki Kálmán református lelkipásztor és testvérét, valamint kiterjedt rokonságát borította gyászba. Temetése csütörtökön délután 4 órakor lesz a józsi református templomból, Fehértói vállalatának rendezésében.

Tornyal Rózika temetése csütörtökön délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából, Fehértói vállalatának rendezésében.

Reiner Antal kertész 76. éves korában elhunyt. Temetése csütörtökön délután négy órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozójából, a római katolikus egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési vállalat.

Némethy Irénke temetése csütörtökön délután fél 6 órakor lesz a Köztemető 2. A ravatalozójából. Dankó temetkezési vállalat.

— Véres asszonyháború a rádió miatt Csepelen. Fazekas Károlyné 23 éves gyári munkásnő a hangos rádió miatt már régebben összeszóllalkozott szomszédasszonyával. Tegnap délután Fazekasné a közeli kútra ment vizet meríteni. Szomszédasszonya megleste és éles késsel rátámadt. A verekedés során Fazekasné öt szúrás érte, amelyek a mellén és a hasán ejtettek súlyos sérüléseket. A szurkáló szomszédasszonyt a rendőrség őrizetbe vette.

— 150 iparos ellen indult eljárás Kecskeméten, mert az iparegkedélyek bejelentésével kapcsolatban nem igazolták keresztény származásukat. Azok ellen az iparosok ellen, akik okmányaikat nem nyújtották be, már nagyjából ítéletet is hozott a rendőri büntetőbíró. Legtöbbjüket 5—20 pengős pénzbüntetésre ítélték. Lehetségesnek tartják, hogy tömeges eljárásra való tekintettel a bejelentéseket most újból felülvizsgálják.

— Magnéziumhiány Angliában. A magnézium, amint ismeretes, nélkülözhetetlenül szükséges a repülőgépgyártásban. A hiányra való tekintettel az angol repülőgéptermeletési miniszter kijelentette, hogy az állam lefoglal minden magnéziumkészletet.

— Felülvizsgálják az állampolgárságukat Franciaországban. Vichyből érkezett jelentések szerint Pétain fahernagy rendeletet írt alá. A rendelet előírja mindazon honosítások általános felülvizsgálatát, amelyek az 1927. évi augusztus 10-i honosítási törvény életbelépése utáni időben történtek.

— Bars- és Hont vármegyékben most folyik a zsidók kezében levő birtokok helyszíni szemléje. A földművelésügyi miniszter rendelkezése értelmében a két vármegye területén 15 községben összesen 2570 kat. holdat adnak át még ebben az évben az igénylőknek.

— 619 polgári lakos halt meg Rotterdamban a háború során. — állapítják meg Berlinben. Ezzel szemben a washingtoni hollandi követség azt a londoni álhírt közölte a newyorki lapokkal, hogy Rotterdam bombázásnak 30.000 halottja és 73.000 sebesültje volt.

— A jugoszláv kormány közbenjárására az olasz kormány hajlandó az olasz kikötőkben rekedt és Jugoszlávia részére feladott árukat továbbítani. A kereskedőknek igazolniuk kell, hogy az árukat jugoszláv piacokon értékesítik. Azokról az árukról van szó, amelyek az Olaszországgal háborút viselő államokból származtak.

— Fővárosi gárda Londonban. Eden angol hadügyminiszter az alsóházban bejelentette, hogy az önkéntes lelei védőhadosztályt a jövőben fővárosi gárdának fogják nevezni. Eden a továbbiak során bejelentette, hogy a fővárosi gárdának jelenleg 1.300.000 tagja van. A toborzást átmenetileg nemsokára be is szüntetik, hogy ezáltal lehetővé váljék a magát besorozott legénység teljes alapos kiképzése.

Törvényjavaslat a kárpátaljai vajdaságról és autonómiáról

Teleki miniszterelnök tegnap terjesztette be a képviselőházban a kárpátaljai vajdaságról és autonómiáról szóló javaslatot.

A javaslat nem tekintendő alaptörvénynek, illet közjogok, történelmi alkotmányunk nem ismer. Ez a javaslat a nemzet államfenntartó és jogalkotó góniusának mesterkéletlen terméke és így a nemzet lelkéből sarjadt. A javaslat államalkotó góniusának legékesebb ben szóló bizonyítéka, élő kapcsolat dicső múltunkkal és reményteljes jövőnk legbiztosabb záloga. Kerettörvény, mert követni fogja a viszonyoknak és követelményeknek megfelelően még több más törvényt.

A kormányzat ezzel a javaslattal biztosítani akarja az ott élő népiség fenntartását, szellemi és gazdasági javainak biztosítását és alkotmányos szabadságjogainak jogi és tényleges birtoklását.

A kormány már március 18-án hozzálatott a rutén nép felségelyezéséhez. Gróf Teleki Pál miniszterelnök tanácskozára hívta magához a volt miniszterelnököket és közeletünk több kiválóságát, akik ismerősek voltak Kárpátalja helyzetével és megbeszélte velük a Kárpátalja részére adandó autonómia alapelveit. A tárgyalások eredményeként létrejött a 1930—1939 M E számú rendelet, amely előfuttárja volt az autonómiának. Három közigazgatási kerületet állapított meg: a beregi, ungi és

máramarosi kerületet a Kárpátalja élére kormányzó biztost állított, melléje a rutén lakosság részéről egy főtanácsadót és tanácsadó testületet.

A kormány olyan rendszabályokat léptetett életbe, amelyek a szegény, munkanélküli és kereső népet rendes megélhetéshez juttatták. A cseh rendszerben a rutének csak passzív szerepet vittek az állami életben. A magyar kormány különös gondot fordított arra, hogy Kárpátalján a tisztviselők, a tanítók és tanárok s a jegyzők az ottani nép fiából kerüljenek ki s gondoskodik az utánpótlás megszervezéséről és biztosításáról.

A kormány sajtóságon rendezte a nyelvkérdést, Kárpátalján a magyar nyelv mellett hivatalos nyelv a rutén — amely felírásokban, pecséteken, ucca elnevezésekben, hivatalos fórumok előtt szóban és írásban teljesen egyenjogú a magyarral.

Széleskörű gazdasági programot állapított meg Kárpátalja gazdasági felségelyezésére.

Róma, július 23 A római, valamint az északolaszországi lapok hírt adnak Kárpátalja önkormányzatáról szóló törvényjavaslat betérjesztéséről. Ezzel az önkormányzattal — írják az olasz lapok — Magyarország olyasmit adott meg Kárpátalja népének, melyet Prága húsz évvel át meztagadott ettől a néptől.

Nem a háború okozza a rendellenes időjárást

A Meteorológiai Társaság hivatalos lapja írja a következőket:

— A meteorológiában járatan emberek újabbban egyre többször hangoztatják, hogy az elmúlt év szigorú telét, a hűvös és erős tavasz az ősz óta folyó háború okozta. Azt képzelik, hogy a finn-orosz háborúban a szakadatlan ágyúzás dél felé kergette a hideg légtömegeket, a partok mentén és az Észak-Franciaországban dúló csaták pedig a párák és hűvös északi levegőt indították el és ezekre az emberi beavatkozásokra vezethető vissza az elmúlt hetek hűvös és esős időjárása is. Aki ismeri a légköri jelenségek lefolyását és az időváltozásokat magukkal vivő légtömegek mozgásának okait s törvényeit, az tudja, hogy ezek alaptalan állítások.

Tanúság erre a világháború időjárásának vizsgálata. A világháború majdnem állandóan folyó ágyúzása alkalmával az időjárás épp oly szeszélyesen változott, mint békében és most. Akkor is voltak esős, hűvös, száraz és meleg hónapok, zord hideg és tülenye telek, — mint békeidőben. Az energia viszonyok

tanulmányozásából kiderül, hogy az ember által kifejezhető legnagyobb teljesítmény sem képes a sokkal nagyobb energiafelhasználást igénylő időjárási jelenségeket előidézni, megszüntetni, — sőt még befolyásolni sem. A viharágyúzó századeleji csúfos kudarcra is ennek egy bizonyítéka. Hogy egy tízmilliméteres nyári zápor csak Budapest területét öntözze meg, ahhoz mintegy 20 millió tonna súlyú levegőt kellene két kilométer magasságba emelni.

Az ágyúvédek és robbanások hatása a légkörben csak annyit, mint mikor a Dunába dobálunk apró kavicsokat, amelyek keresztül esnek ugyan a vízben, de mögöttük összezárul a víz és folytatja eredeti irányú és erősségű áramlását. A világháborúban is felmerült már tájékozatlanok részéről ez a gondolat, később pedig a rádióhullámok rá fogták rá egyik évben, hogy szárazságot és meleget, a másik évben, hogy fagyokat és csapadékot okoznak. A tudomány álláspontja szerint ezek a beavatkozások hatástalanok az időjárás változásaira.

BRISTOL SZÁLLODA

BUDAPEST, DUNAPARTON

Előkelő családi szálloda, olcsó árakkal. Egy ágyas szoba 6 P-től, két ágyas szoba már 12 P-től. Kifőtő étterem és kávéház. Előszőny kiszolgálás.

— Amerika továbbra is elismeri a balti államok követeit. Washingtonból jelentik: Sumner Welles, a távollevő külügyminiszter helyett az újságíróknak kijelentette, hogy noha a három balti állam Szovjetországhoz csatlakozott, az Egyesült Államok továbbra is elismeri a három állam Washingtonban akreditált követeit. „mint szuverén, de szabadságuktól megfosztott” kormányok képviselőit.

— A párisi érsek üzenete hívelhez. Az üzenetben a többi között ez áll: „Azt kívánjuk tőletek, hogy ebben a súlyos időben egyik maradjatok és mindnyájatokat vélemény-, párt- és valláskülönbség nélkül egyetlen gondolat hasson át: a haza jólétének gondolata.”

— Súlyos kimeneteli gépkocsiszerecséltenség történt Várpalota főútvonalán, a Kossuth utcán. A gráci műtű felől nagy sebességgel haladt egy autó és amikor az egyik útkereszteződéshez ért, hirtelen egy nyitott sportkocsi fordult az útra. Ezt a kocsi Petrezel Miklós veszprémi földbírtokos vezette, aki csak az utolsó pillanatban vette észre a szembejövő autót. A vezetők hiába próbálták fékezni. Az összeütközés egy szempillantás alatt megtörtént. Az összeütközés pillanatában a járdán tartózkodott Kapuvári Ferencné s egy Baumgartner Tibor nevű kislfiú. Az összeütközés erejétől felrepült gépkocsi rázuhant két járókelőre. Az autó roncsai alól már csak Kapuvári Ferencné holttestét tudták kiemelni. Életveszélyes sérülések érték a kislfiút is. A két vezető szintén súlyos sérüléseket szenvedett s a csodával határos módon megmenekült a haláltól. A vezetőkön kívül 2—2 személy is ült az autóban, ezeket kisebb nagyobb sérüléseket szenvedtek.

1940 július 24., szerda 7

Magyar-spanyol árucserre egyezmény

Budapest, július A f. évi március hóban tárgyalt magyar-spanyol árucserre forgalmi és fizetési egyezményt Madridban magyar részről vitéz Andorka Rudolf magyar követ, spanyol részről pedig Beigbender tábornok spanyol külügyminiszter írták alá. Az egyezmény ugyanezen a napon lépett életbe.

— Fürdés közben a Körösbe fulladt. Kónya Bálint 24 éves mezővárosi szücs-mester fürdés közben a Körösbe fulladt. Holttestét még nem találták meg.

— A román sajtó támadja Jugoszláviát. A román sajtó támadja Jugoszláviát, amiért állítólag Jugoszláviába újabbban még az utolsó iskolát és templomot és temetőt is elvették a románoktól. A lapok a két ország barátságának zavartalan fennmaradása érdekében jogorvoslatot kérnek a jugoszláv kormánytól.

— Elmebajt okozott a villamos-áramütés. Pestszentlőrincen Mészáros János 36 éves villanyszerelő munka közben áramütés érte. Mikor a körházban magához tért, elmebaj tünetei mutatkoztak rajta.

— Új házassági akadályok Romániában. A közoktatásügyi minisztérium az oktatói kar és a minisztériumi tisztviselők házasságkötését csak akkor engedélyezi, ha a jövőendő házastárs orvosi bizonyítványt mutat fel arról, hogy nem szenved sem tüdő-, sem vérébajban. Továbbá igazolja etnikai származását és kifogástalan erkölcsi életét.

— Betiltották a gyermeknyaralattatást Romániában. Belügyminiszteri rendelettel az egész országban betiltották a gyermeknyaralattatási akciót.

— „Amerikai hajók szállítsák az angol gyermekeket.” Washingtonból jelentik: Hennings képviselő javaslatot terjesztett elő a semlegességi törvény módosítására. A javaslat értelmében megengedik, hogy amerikai hajók angol gyermekeket hozzanak az Egyesült Államokba.

— A román belügyminiszter kedden ismétellen felhívta a lakosság figyelmét arra, hogy minden — nem a nemzetpártja keretén belül kifejtett politikai ténykedés szigorúan tilos.

Időjárás

A Kárpátok medencéjét még mindig hűvös eredetű tengeri levegő borítja. Az előző éjszaka megélelénkült nyugati szél napközben akadályozta az erősebb felmelegedést és mindössze Nagykőrös és Békéscsaba vidékén emelkedett 27 fokig a hőmérséklet. Az ország többi részén csak 24—26 fok volt, sőt a Felvidék egyes részein még 22 fokig sem emelkedett a hőmérséklet. A délutáni órákban ismét több helyen hullott záporos, sőt egy-két helyen zivatar is volt.

Jóslás: A szél gyengülése, kisebb felhőátvonulások, egyes helyeken, főleg a délutáni órákban még záporos, esetleg zivatar. A hőmérséklet emelkedik.

MEGJELENT

Debrecen 1940 évi címtára a Debreceni Kereskedő Társulat kiadásában, 610 oldal terjedelemben, pontos, gondos összeállításban. Tartalmazza Debrecen összes hivatalait, intézményeit, egyesületeit, kereskedelmét, iparait és az összes háztulajdonosokat Minden könyvkereskedésben kapható.

Bukarest, július A Curentul a zsidókérdésre vonatkozóan sajtóbankét indított. Cuza egyetemi tanár megálla-pította, hogy a kérdés megoldása csak egységes módon történhet és lehelyesebb lenne, ha a kormány-célra külön miniszterihumot állítana fel.

Címzett ismeretlen Ma fél 7 és 9 órakor a METEOR mozgóban Buster Keaton vígjátékok. — Holnap: MR. MOTO SANGHAYBAN.

— Női kémet végeztek ki Berlinben. Maria Diecker a neve és egy idegen hatalom számára kémkedett a birodalom területén.

Beosapott a villám a konyhoba menekült aratomunkások közé

Súlyos és halálos áldozatot is követelt a vihar vonult végig Igrici község felett, amikor a község lakosai legnagyobb részben a község határában tartózkodtak és arattak. A vihar előtt az egyik földön arató kiltene munkás és egy Terhes Gyula nevű 12 éves gyermek egy földdel fedett konyhoba menekültek. A munkások magukkal vitték szerszámaikat is.

A vihar a déli órákban dühöngött nagy mértékben. Egyik villámcsapás a másikat követte, amelyek közül egy a földdel fedett konyhoba esett be s Terhes Gyulát agyoncsújtotta. A gyermek azonnal meghalt, míg a többi kiltene munkás kisebbnagyobb sérüléseket szenvedett. A sérült embereket orvosi segítyben részesítették és lakásukon ápolják.

Film

A VIGSZINHAZ MOZGÓ „Meseli herceg” c. filmje kedves, romantikus meséjével, mulatságos, finom ötletekkel átszőtt jeleneteivel, csodálatosan szép olasz tájfelvételeivel és gyönyörű muzsikájával nagy sikernek ígérkezik. A kísérő műsor változatos, érdekes.

Közgazdaság

TERMÉNYTŐZSDE

Rozs pestvidéki 16.—16.85, rozs más 16.80—17.05, sörárpa kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörárpa 20.60—20.85, takarmányárpa Ia 65—66 kg-os 18.—18.35, középminőségű 18.10—18.35, búzakorpa 14.90—15.10, 8-as takarmányliszt 17.05—17.85.

Magvak és hüvelyesek: köles fehér 44—48, köles veres 40—42, egyéb 37.50—38.50, kék mák 152.—156, csillagfürt fehér, lapos 22.—23.

FERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

A tegnapi ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 131 darab sertést. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsirsertés páronként 340—350 kilón felül 139 fillér, exportzsír márkázott 190 fillér kilónként.

A LÓ- ÉS SZARVASMARHA VÁSÁRRA felhajtottak lovat 304-et, eladtak 120-at. Szarvasmarhát 786, eladtak 582-t. Vágó ló 50—130 P, silány igás 78—189, közepes igás 190—300, jó igás 300—500 P. Jöminőségű vágó marha kg-ként 50—72 fill, közepes vágómarha 40—50, silány vágómarha 30—40, borjú 57—85, növendék marha 48—68, tinó, ökör 62—75. Fejős drb. 230—480.

A HÉTFŐI SERTÉSVÁSÁRRA felhajtottak 195 kövér sertést, eladtak 187-et. Irányzat élénk. Sovány sertést felhajtottak 385, eladtak 157-et. Nehéz malac kg. 133—136 fill. Közepes malac 130—133, szedett nehéz 126—130, szedett középnehéz 120—126, szedett könnyű 110—120, szedett silány 105—110, szedett nehéz, öreg 120—128 sovány koca 90—95, sovány süldő 95—105, választott malac páronként 20—28 pengő.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyér nő

Kiszolgálóleány, cukrászdába, azonnal felvételt, Péterfia 4. szám, Ungváry. 928

Fodrászkisasszonyt állandóra felveszek, Csapó ucca 84 Győrffy. 937

Főzőnő, idősebb tanyára felvétetik, Komlósi út 16., fenti lakás. 921

Hálókötő nők, vagy férfiak, azonnalra felvételt. Vojtká kőtelgyártó Kossuth ucca 22. 926

Kisasszonyt, két gyermek mellé keresek. Cím megtehető Csillag Rákosi Jenő ucca 2. szám, I. emelet. 932

ALKALMAZÁST nyér férfi

Egy ügyes péksegédet, aki önállóan tud dolgozni, azonnal felveszek, Boskovics, Cegléd ucca 1. szám. 909

Cipész munkásokat egy rek flex munkára azonnalra felveszek. Nagy Gábor, Kurucz ucca 56. 1265

Jómunkás fodrászsegéd felvétetik, Molnár Márton fodrász, Kaba 89. 763

Egy péksegédet felvétetik, K. Tóth ucca 1. sz., sütőde. 936

Cipészsegédek azonnalra felvétetik „Ideál” cipőgyár, Garay ucca. 934

Ügyes, kerékpározni tudó kifizető azonnal felveszek, Tompa fűszeres Hatvan ucca 17. 927

Kifutótűt jó családból felvesz Kántor Ernő és társ. 925

SPORT

A DVSC-ről szó sincsen...

A Bocskay ügye még mindig kavargó. A fővárosi sportlap egyre sürgeti az intézkedést, sőt azt vitatja, hogy a belügyminiszteri döntés előtt is tiszta helyzetet lehet teremteni a hatósági biztos megkérdezésével, hogy indul-e a Bocskay a bajnokságban? A válasz a sportlap szerint nem vitás, miután a Bocskay a nevezési díjat sem tudja befizetni. (Ezt a díjat a club barátai már régen összeadták.) Ezután foglalkozik a cikk az osztályozó körmérkőzés résztvevőinek névsorával és abban minden csapat benne van az újdonsült kassai Rákóczi SC-től kezdve SFAC-on BSZKRT-on át a MÁVAG. A DVSC nevével azonban nem találkozunk a körmérkőzésre jelölték közt, pedig a debreceni vasutasok kérelme is ott fekszik az MLSZ-nél. Nem értjük ugyanis, ha Kassát és Diósgyőrt a sportélet olyan centrumának tartják, ahol okvetlen NB csapatnak kell lennie, miért nem az a 130 ezer lakosú Debrecen, ahol az anyagilag jól megalapozott, nagy közönséggel, sportteleppel rendelkező DVSC át tudná menteni a Bocskay értékeit és megerősítve a csapatot, jövőre egy minden tekintetben kifogástalanul működő csapat képviselné Debrecen az NB-ben. Szerintünk, ha már a Bocskaynak mindenképpen fel kell oszlania, bár még esetleg ezen is lehetne segíteni, de akkor az igazságos elbánás az lenne, hogy helyére a DVSC-t osztanák be. Legrosszabb esetben a körmérkőzésbe a DVSC-t is be kell sorozni.

Most hozták nyilvánosságra azoknak a játékosok listáját, akik NB mérkőzéseket vezethetnek. Keleten NB I. mérkőzést vezethet Juhász Attila dr, Thomas Henrik dr, Fazekas István, Borross Zsigmond, Nagy Zoltán dr, Lengyel József, Fedák László, Szabó Kálmán. NB II. mérkőzést vezethet: Bakó, Takács, Csaba dr, Ferenczy, Gorondi Imre, Karsay, Vajda, Gyurkovics, Egressy, Györfy Zoltán, Csicsák dr, Debreczeni Károly, Bánsági, Györfy Dezső, vitéz Makády, dr Kiss Gábor, Németh F. Imre, Janosovszki Dezső.

A Ferencvárosi hír szerint Kincsest szerződötteti jobbszélsőnek. A csapat valószínűleg bekapcsolódik a Szent István Kupa esti mérkőzéseibe. Előreláthatólag a középöntőbe.

Az NB III. mérkőzések vezetésére a keleti kerületből a következő debreceni játékosokat jelölték ki: Hatvani Sándor, Prém János, ifj. Szabó Kálmán, Kádár Dániel, Pál Antal, Sárossy László, Szóke József, Bakay Béla, Joanovics György, Szántó Zoltán, Piller József, Sass Béla, Kovács László.

Árverési hirdetés.

A Városi Takarékszövetkezet Részvénytársaság zálogházában 1939. év november hóban elzálogosított, illetve 1940. év május hóban lejárt 19937. számtól 21810. számig arany, 27373. számtól 29696. számig, egyéb ingó zálogtárgyak közül azok, melyek ki nem váltáltak, vagy meg nem hosszabbítottak, 1940 július 25-én délután 3 órakor a zálogház helyiségében elárvereztetnek.

Az időszertár árverésre kerülő tárgyak jegyzéke az intézet helyiségében megtekinthető.

Hosszabbítások az árverés előtt legalább két nappal eszközözendők. Debrecen, 1940 július 8.

Az igazgatóság.

Szobalány és szobák nő azonnalra felvétetik. Jelentkezés: Kossuth ucca 15. szám alatt, házmeesternél. 878 vv

AJÁNLAT

Retorta faszén, köszén kapható Grünfeldnél — Hatvan ucca 21., telefon 29-82. szám. 938

Ramminger fodrászmester új telefonszáma: 37-41. sz. Szent Anna ucca 10—12. 1539 7. 25

POLOSKAFTÁSI vállalat, Varga ucca 10. sz. Szücsék. 1208 11. 15

Horgonyi fodrász, Szoboszló út 4. új telefonszáma: 10-75. 227 8. 9.

Clánosztáson bizalommal a Csala clánozó vállalattal, Rákóczi ucca 9. Telefon: 14-27. 1956 x. 3.

Legolcsóbban fest és tisztít, férfi és női ruhákat Weisz, Arany János ucca 29. szám. 1010 vv

Hat pengőért délutáni ruhát, 15 pengőért kaba tot készit „Elit” szalon, Rákóczi u. 28. 323 8. 13.

Poloskairás ciángázal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. szám. 1955 x. 3.

Paplanokat pehelyből, vattából, gyapjúból, ócska paplanokat portalanítva készit Nagy Gyula paplanosmester, Sas ucca 2. 1674 7. 28.

Varrógép, kerékpár vétel, csere, kölcsönzés, javítás jótállással. Alkatrészek minden géphez. Eisenberger Csapó ucca 101. szám. 645 8. 18.

Grafológusnő mindenkinél kézírásából biztos analízist nyújt. Érdeklődőknek. Széchenyi u. 43. szám. 906

TELJES ELLÁTÁS

Kellemea lakás, finom kószat a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapokra, Ferenc József út 59. telefon: 23-39. 800 vv

ELVESZETT

Elhagytam csirkepiacon pénztárcámat 3 P és orvossággal. Megtaláló a pénztartsa meg a pénztárcát orvossággal küldje Nyil ucca 131. sz alá, Oláhnehóza. 923

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Eladó AJS gyé. tmányú, 750-es oldalkocsis motor kerékpár. Cím a kiadóhivatalban. 1421 vv.

VEGYES

Álló kazán, engedélyes 7 négyzetméter fűtő felülettel, olcsón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 270 vv.

KIADÓ LAKÁS egy szobás

Kiadó egy kis szoba, s konyha, Hajnal ucca 25. szám. 935

Egy szoba, konyha, az egész udvarral, augusztus elsejére kiadó. Móricz ucca 13. Értekezni Nyil ucca 110. 929

KIADÓ LAKÁS nagy

Bérbeadó november 1-re Simonyi út 36. sz. alatti 7 szobás villa teljes komforttal. — Értekezni Piac u. 75. I. em. ügyvédi irodában. 1904 v. v.

BÜTOROZOTT SZOBA

Egy szobás, konyhás bútorozott lakás, azonnalra kiadó, csak fixfizetésűeknek. Ho. éditemető ucca 6. 538 vv.

Külön. eljárattú elegáns bútorozott parkettás szoba, elő és fürdőszobával, kiadó „Hella” — Csapó ucca 22. 1234

Kiadó bútorozott szoba, jutányosan Csillag ucca 33. szám. 922

BÚTOR

Hálószobák, ebédlők s kombinált szobák, konyhaberendezések. Salamon bútorüzletében. Jöminőség, előnyös árak. Részletre is. Hunyadi u. 2. sz. 935 9. 15

Antik garnitúra modern háló, hármasszékélyes s konyhaberendezés, rekamié, seccen, cselő, s ebédlő eladó. Kossuth u. 49. sz., keresztülpületben. 1061 1. 15

INGÓSÁG ELADÁS

Betegtolókoosik,

eredeti régi ülőgarnitúrák és alighasznált frógépek, s prizmas látszóvelek, nagyobb méretű perzsaszonyegek, s Mária Terézia üvegcsillárok, igen olcsóért eladók. Ingóságközvetítőben, püspöki palota, telefon: 37-99. vv

Leánder, rózsaszín, fehér virágú, új ládákban olcsón eladó. Honvedtemető ucca 6. 1181 vv

Kétezer téglá prima, ből eladó. Szell u. 9. sz. vágóhidhoz közel. 880

Irodának alkalmas helyiséget, száraz raktárral, belterületen keresek Ajánlatokat „Előnyös” jellegre e lap kiadójába kérek. 1627 vv.

Talphulladék olcsón eladó. Garay ucca 24. 931

Világos keményfa ruha-székélyre, márványos jó ebédőszékélyre eladó — Kölcsey ucca 6. baloldali első ajtó. 930

Ablakpaletták eladók. 220 cm. magas s 120 cm széles, Csapó ucca 98. Molnár fűszeres. 599

Egy jókarban levő fűrdőkád 35 pengőért eladó. Csapó ucca 27. 919

Egy jókarban levő mély gyermekkoosik eladó. — Domb ucca 19. 924

RÁDIO

Használt 2+1 rádió eladó. Csillag ucca 108. szám alatt. 939

ÉLELMISZER ITAL

Bárányhúst, hizott juhúst, nemcsak hústalan napokon, hanem hétköznapokon is lehet kapni, Robicsek, Csapó ucca 14 sz. alatt. 889

Tűzfát, szenet, már most vegyen, hogy jó fűtőanyaga biztosítva legyen. Vágó József tüzifa és szénkereskedőnél, Margitfürdő mellett. Új telefonszám: 37-24. sz. 1686 7. 28.

ELADÓ HAZ

Hajdúszoboszlón a főuccán kis családi ház sürgősen eladó, potom árt. Cím: Hirsch Emil csarnok 20. 920

Eladó teher- és adomentes, kényelmes családi ház 300 négyszögöl kerttel, Vasvári ucca 20. sz. alatt. 1612 7. 25

Berettyóújfalusi házalat, mely áll 3 szoba és minden mellékhelyiségből, gyümölcsös és konyhakerttel eladnám, vagy elcserélném debreceni házzal, vagy földdel. — Cím megtehető e lap kiadóhivatalánál egész nap. 620 vv.

Eladó Csapó ucca 100. sz. nagy saroküzet ház. Értekezni egyedül a tulajdonosnővel. 883

Eladó a Komlósi út 43. sz. 300.30 négyszögölös, h. omszobás, komfortos villa, igen kedvező feltételekkel. Tulajdonos címe a kiadóhivatalban. 8+

Ferenc József út 4. sz. bérház, 3 földszintes és 1 emeleti lakással, két bolthelyiséggel, a város egyik legszebb helyén. Cím a kiadóhivatalban. 1+

Jókai ucca 9. C. számú családi ház, ötszobás lakással, nagy udvarral, tulajdonos címe a kiadóhivatalban. 2+

ELADÓ HÁZHELY

Külsővásár-tér 15. sz. 826.60 négyszögöl telek, két lakással, nagy raktárakkal eladó. Cím a kiadóhivatalban. 6+

Komlósi út 45. és a Dóczy József uccára néző három telek, igen előnyös feltételek mellett, tulajdonos címe megtehető a kiadóhivatalban. 5+

Széchenyi ucca 85. sz. telek, úgy egy darabban mint parcellákban is megvehető. Felvilágosítás a kiadóhivatalban. 4+

Komlósi út 10. sz. üres telek, házhelynek igen alkalmas, esetleg két részt is osztható. Cím a kiadóhivatalban. 3+

Villatelep a Nagyerdő alatt, a Hadházy uccából nyíló Dobsina uccában 268 négyszögölös villatelek, négyszögölönként 11 pengős áron eladó. Felvilágosítást ad a Kölcsonös Segélyező Egylet bankpénztára — Kossuth ucca 8. 140+

Pompás villatelek 131 négyszögöl, a DEAC sportpályával szembe a Dóczy József és Márton falvi ucca sarkán, közművekkel, négyszögölönként 10 pengőért eladó. Ez árban a kertrendezés és burkolási költségek is benne van. Hiteleképe, egyéneknek külön kedvező feltételekkel Felvilágosítást a Kölcsonös Segélyező Egylet bankpénztára ad. 111+

FÖLDBÉRLET

Bérbeadó a mezőtúri határban 565 holdas birtok, esetleg két részben is. Ebből a Köőrösnek a Szarvas endródi oldalon 125 m. hold, a jobb oldalán 440 m. hold. Ebből öntözésre berendezve cca 200 hold. Értekezni lehetőleg előzetes értesítés után Osmutz Géza, Mezőtúr, Peres p. a. 884

ELADÓ ÁLLAT

Eladó kettő darab hizott sertés, Bethlen u. 57. szám. 907

Szerkesztőnő jelölés PÁLFI JÓZSEF
Kiadón jelölés
IFJ. SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja az nyomja a
TISZANTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Feloldó nyomdavezető
SZIGETHY KÁROLY